HÍR • MÉDIA • NEW AGE • FILM • JÁTÉK • MACI • BUTIK • RANDEVÚ • SZEX • SZTÁR •

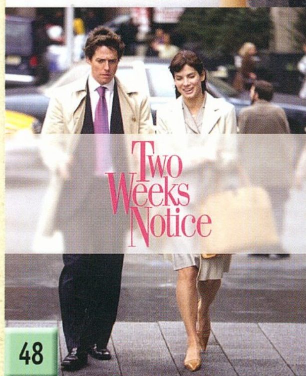
1000-nyi link papíron + CD!

VIII. ÉVFOLYAM 4. SZÁM 2003. ÁPRILIS

ink internetkalauz

PIERROT, az éjszakai hálóbagoly

26

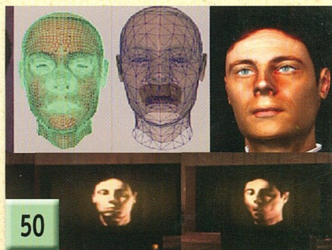
48

NŐK, tavasz, szerelem...

LEHET-E férfi és nő között barátság, és ha igen, miért nem?

42

50

CYBER-pszichológia, avagy árulkodó érzelmeink

PRÍM

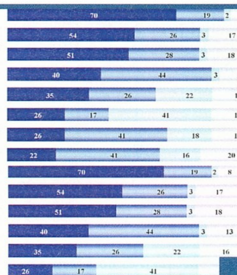
AZ ELSŐ MAGYAR INTERNETMAGAZIN • ÁRA 548 FT

internet kalauz

VIII. ÉVFOLYAM 4. SZÁM **2003. ÁPRILIS**

Lapunk megjelenésének napján ***szavazunk*** *az unióhoz való csatlakozásról, így keresve sem lehetett volna aktuálisabb témát találni, mint az* ***NRC Piackutató Kft.*** *és a* ***Taylor Nelson Sofres Hungary*** *(TNS) legutóbbi, az* ***Európai Uniót*** *is érintő kutatásait, amelyekről április harmadikán tartott sajtóreggelit a felmérést végző NRC és az azt támogató (az* ink*-et is kiadó)* ***Prím Média****.*

E-kormányzat, e-Európa 12. oldal

Széles utat! *– szokták elköszönésképpen mondani az autóba ülő ismerősnek.* ***Széles sávot!*** *– kívánom én a világhálón útra kelő kedves olvasónak. A* ***kormányzat*** *ugyancsak szélesíteni akarja az* ***internethasználók*** *körét – és egyben a használathoz szükséges sávot is.* ***Platformfüggetlen támogatást*** *tervez az* ***IHM****, elvégre a* ***széles sávú*** *internetezésre többféle műszaki megoldás létezik.*

Expresszvonal telefonon 15. oldal

Marosi Z. Tamás*, vagy ahogy többségünk a népszerű* ***énekes-zeneszerző-producert*** *ismeri:* ***Pierrot*** *a melankolikus, szomorkás, elgondolkodtató stílushoz illő nevet az 1980-as évek második felében vette fel. Nyilván sokan emlékeznek még rá, hogy éveken át fehér* ***szomorúbohóc-maszkban*** *lépett fel. Igényes* ***popzenéjét*** *nagyon hamar megkedvelte a közönség, s népszerűsége azóta is töretlen, pedig egy időben visszavonult az énekléstől.*

Pierrot, az éjszakai hálóbagoly 26. oldal

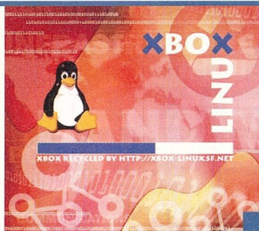
Egy ***egérfogó*** *mindig jó a* ***webháztartásban****. Hogy mire használod, azt neked kell tudnod, de azért mi is adunk* ***tippeket****.*

Egérfogó 32. oldal

internet kalauz

VIII. ÉVFOLYAM 4. SZÁM **2003. ÁPRILIS**

A Linux-kaland befejező részében az asztali gépek jövőjéről, a Linux-migrációról – vagy „e-migrációról" – és a biztonságról, a vírusokról, a férgekről ejtünk szót.

Linux-kaland (VI.) 38. oldal

*„Szerinted lehet **férfi** és **nő** között **barátság**?" „Szerintem igen, éppen most mondtam a barátnőmnek, hogy nincs abban semmi, hogy egy másik lánnyal megyek moziba, és nem értem, mit zokog ezen..."*

Lehet-e férfi és nő között barátság, és ha igen, miért nem? 42. oldal

*Latin **művészszenvedély** és New York-i **yuppie-romantika** – a filmforgalmazók gondoskodtak róla, hogy ez a tavasz se teljen el **szerelem** nélkül. A választás csupán **ízlés** és **lelki beállítottság** kérdése...*

Nők, tavasz, szerelem... 48. oldal

*Általános tapasztalat, hogy mindennapi **gondolkodásunkban**, **döntéseinkben** és **cselekedeteinkben** az **érzelem** legalább annyit számít – ha nem többet –, mint a **megfontolás**. Kevesen gondolunk azonban arra, hogy érzelmeink tudatosan nem kontrollálható, árulkodó jelei belső **szellemi** és **fizikai** állapotunknak, sőt **erkölcsi** és **szakmai** integritásunknak is.*

Cyberpszichológia, avagy árulkodó érzelmeink 50. oldal

Az áprilisi CD tartalmából:

programjaink
»A Letöltés.com 10 legnépszerűbb programja
»+ Cheat Lexicon
»+ magyar képlopók

mozi ajánló
»Frida
»Két hét múlva örökké

válogatásaink
»Képernyővédők, háttérképek
»Modem idők: Zene és informatika

ink

ink
internet kalauz
AZ ELSŐ MAGYAR INTERNETMAGAZIN

Alapítva: 1996
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ:
Vértes János Andor

KIADJA:
Prím Kft.
1118 Budapest, Ugron Gábor u. 35.
Telefon: (36-1)248-3230
E-mail: ikalauz@prim.hu
URL: http://prim.hu
http://www.prim.hu/ikalauz/
FELELŐS KIADÓ:
Szabó Hédy (hszabo@prim.hu)

OLVASÓSZERKESZTŐ:
Fábián Gábor (gfabian@prim.hu)

CÍMLAPTERV:
Láng László (gr-blekk@online.no)
A CD SZERKESZTŐJE:
Radics Péter (pradics@prim.hu)

Ára: **548 Ft**
Előfizetési díj egy évre: 5472 Ft

Megrendelhető a Kiadónál, e-mailben (**ekiss@prim.hu**), levélben vagy faxon, továbbá a **prim.hu** weboldalról kiindulva a megrendelőlap kitöltésével; valamint a Magyar Posta Rt. ÜLK Ügyfélszolgálati irodáiban, vidéken a postahivatalokban.
Hirdetéstarifák: megtalálható a **prim.hu** legalsó soráról elindulva.
Hirdetésfelvétel: a Kiadóban.
Hirdetési vezető:
Henger Ágnes
06-20-9343-077; 06-30-9840-221
henger@prim.hu
Nyomdai előkészítés:
Artur Repro Stúdió
Nyomás:
Veszprémi Nyomda Rt.
8200 Veszprém, Őrház utca 38.
Tel.: 06-88-591-630
Terjeszti:
LAPKER Rt.
Magyar Posta Rt. ÜLK

HU ISSN 1219-9001

ÁPRILISI SZÁMUNK HIRDETŐI:

A Prím a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség tagja, az INK példányszámát a MATESZ auditálja.

A magazint rendszeresen szemlézi az »OBSERVER« Budapest Médiafigyelő Kft.

Kedves Olvasó

Kezdőknek széles sáv?!

Sokan mondják, hogy az **ADSL** (vagy a kábelnet) a második lépés, először jobb egy takarékosabb, **15**, esetleg **40 órás** csomaggal kezdeni, kicsit olcsóbban belekóstolni az internetbe, majd amikor az ember kinövi az úgynevezett **dial-up** hozzáférést, akkor érdemes váltani a nagy sávszélességű, **korlátlan hozzáférést** biztosító csomagokra.

Engedtessék meg nekem, hogy **vitatkozzak** ezzel a nézettel. Az, aki normál telefonvonalon kezd ismerkedni az internettel, a sok-sok értékes tartalom tekintélyes részét éppen az **időfaktor** miatt nem ismerheti meg. És most nemcsak a filmek, szoftverek letöltésére gondolok, amire sokszor nagy sávszélesség mellett is éjszakák mennek rá, hanem mondjuk az online vásárlásra, amikor is nézelődni szeretnénk az áruházban, válogatni a hasonló célú, ám különböző árcédulájú és minőségű termékek között – ehhez bizony idő kell. De **időigényesek** az online regisztrációk is, vagy bármi, ami az úgynevezett szolgáltatási kategóriába tartozik, és igazából ez az a terület, amiért az emberek hajlandók elviselni az internet költségeit. Sokszor jó lenne egy levélre azonnal válaszolni, ám ha online fogalmazzuk meg gondolatainkat, gyorsan repülnek a drága percek, és vagy lejár a keret, vagy már telefonpercdíjjal együtt fizethetjük a ráadást. És persze az sem megy villámsebesen, ha gyerekünknek a másnapi dolgozathoz keresgélünk alapinformációkat, lehet, hogy mire kész a puska, elszállt az éjszaka...

Mindezek miatt gyakran az a hó végi számlában jelentkező végeredmény, hogy a dial-up hozzáférés nem is kerül kevesebbe, mint az **átalánydíjas**, a telefonvonalat kímélő **széles sávú internet**, különösen a mai **8-10 ezer forintos** akciók mellett. Mert gondoljunk csak bele: lehet, hogy ha megálljuk, és napi **80 percnél** többet nem internetezünk, akkor megússzuk **6 ezerből** a hónap végén, de ha például családunk egy másik tagja ebben a nyolcvan percben is szeretne telefonálni, akkor lehet, hogy épp az internet miatt kell második vonal vagy esetleg **ISDN**! Márpedig ha az alapdíj-növekedést hozzáadjuk mondjuk a 40 órás dial-up csomaghoz, akkor máris túl vagyunk az **ADSL** árán...

Kezdőnek elég a dial-up? Hiszen épp a kezdő az, akinek minden mozdulathoz hosszabb időre van szüksége, akinél a webcím begépelése vagy egy kattintás is kétszer-háromszor addig tart, mint a **haladó** esetében. Miért jó hát, ha éppen őt szorítják az **időkorlátok**?

Tudom, a 8-10 ezer forintos havi átalány nem kevés, de egy újabb közműért, az **információs vezetékért** – a mai vízdíjak, gázárak, villanyszámlák és egyéb rezsiköltségek mellett – nem is megfizethetetlen összeg, különösen annak nem, aki gondolatban ott tart, hogy 5-6 ezret már rászánna a kóstolóra...

Ne érjük be ennyivel! Ha tehetjük, ha olyan körzetben élünk, ahová elér az ADSL vagy valamelyik kábeles net, azt ajánlom, válasszuk inkább ezt a lehetőséget, **garantáltan jobban járunk**! Adjuk csak össze (és itt hadd kérjek elnézést azoktól, akiknek mindebből semmire sem futja), hogy havonta mennyi megy el mozira, telefonra, kábeltévére, videokazettára (a kikölcsönzöttek késedelmi díjára), CD-re, DVD-re vagy netán könyvre, színházjegyre! Gondoljuk végig, hogy mindezek mellett mennyi utánajárás a banki átutalások lebonyolítása, az utazások megszervezése vagy a moziműsor megkeresése, és utána már tárcsázni is fogjuk valamelyik **internetszolgáltatót**...

Hogy melyiket, abban talán lapunk **ADSL-összeállítása** is segít.

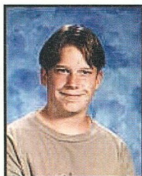
VJAnos

híreink

A 007-es webügynök jelenti
Chatroomok öngyilkosoknak

Az interneten minden kapható, s némely ember bármire kapható. Öngyilkosok chatroomjait, öngyilkossághoz felszerelést biztosító site-okat lepleznek le világszerte. Japánban egy 46 éves fogorvos és egy 25 éves nő chaten beszélte meg, hogy együtt fog eltávozni a világról. Szintén Japánban ciánkapszulákat lehetett rendelni öngyilkossághoz, s miután a pedáns feladó a címét is ráírta a csomagra, a rendőrség kíváncsiskodni kezdett nála, mire öngyilkosságot követett el. *Edward Frank Manuelt* Houstonban tartoztatták le gyilkosságért, mert egy öngyilkoschatroomban felajánlotta egy nőnek, hogy szívesen megöli. Önkéntes áldozatát szex közben megfojtotta, majd egy sárga rózsát téve a mellére eltemette az erdőben. Balszerencséjére a következő ajánlkozó már a rendőrség beépített embere volt. Németországban egy 41 éves férfit tartóztattak le, mert megölt, feldarabolt, majd apránként megeszegetett egy férfit, aki a hirdetésére jelentkezett: „Keresek egy 18 és 30 év közötti, jól megtermett férfit legyilkolás céljából". Az áldozat eladta mindenét, majd jelentkezett. Halálát videofelvételen örökítette meg a gyilkos, nyilván a mélyhűtőn túl így kívánt halhatatlanságot biztosítani áldozatának. *Brandon Vedas* webkamerán közvetítette saját gyógyszeres öngyilkosságát, miközben többen biztatták, hogy vegyen be még többet, még többet. Egyik kedves nézője arra kérte, hogy forduljon szembe a kamerával. Halála után PC-je kikapcsolt, s szülei csak később tudták meg, hogy fiúk halálát több ember nézte végig. A technika nem ismer határokat.

(Szendi)

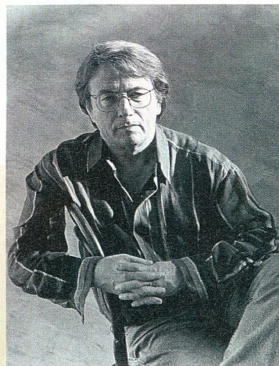
A papírszámla megsemmisítése

Magyarország első minősített tanúsítványát adta át a NetLock Kft. elnöke *Kovács Kálmán* informatikai és hírközlési miniszternek, s ezzel a szimbolikus aktussal megkezdte tevékenységét az első magyarországi minősített hitelesítésszolgáltató.
Azonban az ebből az alkalomból megrendezett sajtótájékoztatónak volt egy talán még ennél is fontosabb mozzanata: Magyarországon most először fordulhatott elő, hogy egy hagyományos, papír alapú számlát digitalizálás, majd minősített elektronikus aláírás és időbélyegzés után megsemmisítettek, hiszen szerepét immár hivatalosan átvehette a hiteles digitális számla.

Zenészeink – a Modem idők tematikus válogatása az Internet Kalauz CD-jén

Szalay Dániel, a Modem idők online szerkesztője: *„Szilágyi Árpád* műsorvezető-szerkesztő ebben a hónapban azokat az adásokat gyűjtötte egy csokorba, amelyekben a zene és az informatika kapcsolatáról beszélgettünk. A műsorkészítő a számára legemlékezetesebb adásokat válogatta ki. Meglepő, hogy kik jártak már a zenésztársadalom tagjai közül a számítógépes produkció stúdiójában a Modem idők hét és fél esztendőnyi fennállása óta. Csak hogy néhányat említsek: *Zorán, Pierrot, Dés László,* alamint *Márton András* és *Lengyelfi Miklós* (a KFT együttes tagjai) stb. A korongon persze más érdekességek is vannak, például a rádióműsor kéthetente terjesztett hírlevele, aztán a sokaknak hasznos Infószótár és néhány szórakoztató Fanyalgó jegyzet is. Az ink-CD-n helyet kapott a műsorban már bemutatott Mobil Szimfónia is. De hogy mi is ez, azt csak a lemezen lévő adás alapján tudhatják meg."

híreink

A 007-es webügynök tippjei
Távozás előtt mosd tisztára a gépedet!

A webpolgár kedvenc starthelye a webre a munkahelyi számítógép, amit viszont a munkahelyi vezetők minden lehető módon igyekeznek meggátolni. Számos elbocsátás történt már a PC-k átvizsgálása után, mert a gyakorlatlan felhasználó sok árulkodó nyomot hagy a gépén, amelyet a gyakorlott főnök vagy annak még gyakorlottabb számítástechnikus besúgója viszont megtalál. Sokan azt sem tudják, mi az a cache, history vagy cookies alkönyvtár a Windowsban, na meg aztán némely erőszakos website – a pornóbbikabból – képes suttyomban még a Kedvencek közé is becsempészni magát.

A megoldás lehetne pl. a Window Washer program, de azt senki nem fogja saját pénzen megvenni, és nem valószínű, hogy bármelyik cég is bátorítaná egy program telepítését a munkahelyi gépre.
Nos, ha mindezeket a problémákat még csak most fogtad fel, és rémülten gondolsz arra, mit hagytál ma bent a gépeden, már csak holnap reggelig kell izgulnod. Mert itt a megoldás: a CleanUp! 3.0 ingyenes program (lásd a CD-nken vagy a **www.stevengould** címen). Minden Windows alatt képes futni, automatikusan megtisztítja az összes Internet Explorer-, Netscape- és Opera-verzió cache-könyvtárát, törli a cookie-kat, a historyt, a .tmp fájlokat, sőt még a bookmarkokat is, ha külön megkéred. Beállítható, hogy visszavonhatatlanul töröljön (**Options/Wipe Clean**), ilyenkor felülírja a törölt fájlt. Na jó, mondhatod most, ha Window Washerem nem lehet a gépen, ezt miért engednék? Nem is kell, hogy engedjék, ugyanis a CD-ről a CleanUp! könyvtárat rámásolod egy floppyra, és a program képes a floppyról elvégezni a takarítást. Csak klikkelj a Cleanup.exe-re, és aludj jól!

(Szendi)

Huszonöt százalék

A távközlési szolgáltatók után az internetszolgáltatók is megállapodtak az IHM-mel, miszerint a minisztérium és a szolgáltatók közös ártámogató lépéseinek következményeképp az Európa-terv keretében meghirdetett huszonöt százalékos internetes tarifacsökkentést véghajtják. A megállapodásokat *Kovács Kálmán* informatikai és hírközlési miniszter, valamint az internetszolgáltatók közös sajtótájékoztató keretében jelentették be április másodikán.

Böngészés a rádióban

Április folyamán lehet részt venni az Interware Rt. és a Rádió Deejay közös játékában, amely egy szörfözgető mágusra épül, aki különböző oldalakról különböző szavakat szedeget le. A játékosoknak az összegyűjtött szavakból össze kell rakniuk egy mondatot, és akinek sikerül, az nyer. Az FM 92,9-en hallható rádió és az Interware azt reméli, hogy ezzel sikerül az internetet is népszerűsíteni a fiatalok körében, akik közül a szerencsések az Interware különféle szolgáltatási csomagjait nyerhetik meg.

EU-domain

Az EU félhivatalos forrásai szerint az EURid olasz–belga–svéd nonprofit konzorcium fogja kezelni a tervezett .eu domaint, amely többek között a vállalatok páneurópai vonását kívánja hangsúlyozni.
A tervek szerint 2004-től igényelhető domain hosszú jogi procedúra után saját európai címet biztosítana, egyben tehermentesítve a .com végződésű címeket. A .eu létrehozásáról 2002 áprilisában döntött az Európai Unió. *Maurizio Gasparri* olasz telekommunikációs miniszter már a döntés előtt egy nappal arról nyilatkozott, hogy az European Registry for Internet Domains (EURid) csoport lehet a befutó. Az EU-hivatalnokok által közölt végeredmény ellenére *Marc van Wesemael*, az EURid részét alkotó belga DNS domainregisztrációs konzorcium elnöke elmondta, hogy még nem kaptak hivatalos megerősítést a döntésről. A belga DNS-t, az olasz Istituto di Informatica e Telematicát (ITT CNR) és a svéd NIC-SE-t magában foglaló EURid a tervek szerint évi 10 euró ellenében szolgáltat .eu végződésű internetcímeket. Az Európai Bizottság még szeptemberben írt ki pályázatot a .eu kezelésére, ám a döntés nehezen született meg, mert sok jelentkező panaszkodott a lassú bevezetés miatt. A .eu 2004-től indul útjára, míg az amerikai vezetéssel létrehozott .biz és .info domainek már nagyban terjednek.

Ságvári Bence

E-kormányzat, e-Európa

NetMonitor-kutatás, NRC – TNS Hungary, 2003. március

Lapunk megjelenésének napján szavazunk az unióhoz való csatlakozásról, így keresve sem lehetett volna aktuálisabb témát találni, mint az NRC Piackutató Kft. és a Taylor Nelson Sofres Hungary (TNS) legutóbbi, az Európai Uniót is érintő kutatásait, amelyekről április harmadikán tartott sajtóreggelit a felmérést végző NRC és az azt támogató (az link-et is kiadó) Prím Média.
Az NRC és a TNS NetMonitor néven 2003 novemberéig 10 különböző témakörben végez adatgyűjtést és -elemzést, többek között a gazdaság, az informatika és a telekommunikáció területén. A legfrissebb kutatás az Európai Unióval és az elektronikus kormányzattal foglalkozott, ezt támogatta kiadónk üzleti informatikai magazinja, a Business Online. Az adatfelvétel 2003. március 12. és 17. között zajlott le. Az 500 érvényes kérdőív adatai nem, kor, iskolai végzettség és településtípus alapján reprezentatívak a magyarországi internetezők tekintetében.
„A kutatássorozat alapját az NRC által működtetett NetPanel.hu kutatási portál regisztrált felhasználóinak online megkérdezése adja. Az adatfelvétel során létrejövő adatbázist munkatársaink több szempont szerint ellenőrzik, és a TNS hagyományos módszerrel felvett, nagymintás hazai internet-alapkutatásának eredményeiből származó adatok felhasználásával súlyozzák. Szigorú módszertani eljárásunknak köszönhetően a kutatás reprezentatív a webet legalább heti rendszerességgel böngésző hazai internetfelhasználók tekintetében” – nyilatkozta* Klenovszki János, *az NRC ügyvezető igazgatója a felmérés eredményeinek megbízhatóságát bizonyítva.

E-kormányzat, online ügyintézés

Az első kutatás elsősorban arra kereste a választ, hogy hol tart ma az elektronikus ügyintézés Magyarországon, illetve a közeljövő nagy ívű elképzelései milyen alapokra támaszkodhatnak a referenciaként is szolgáló rendszeres internetezők körében. Nem nehéz belátni, hogy az informatika terjedésében kulcsfontosságú szerepet játszhat a közeljövőben a mindennapos hivatali ügyek online elintézésének lehetősége. Nos, az eredmények leginkább arról tanúskodnak, hogy a magyarországi internetezők közül egyelőre csupán a szűk kisebbség próbálkozott meg valamilyen módon az – egyelőre nem túl sok szolgáltatást felvonultató – online ügyintézés lehetőségével. Kijelenthető azonban az is, hogy a jövő sikere elsősorban nem a jelenlegi internetezőkön fog múlni, hanem inkább azon, hogy milyen új lehetőségek jelennek meg, amelyek az egyelőre „offline” társadalom számára is valós alternatívaként szolgálnak.
Az elektronikus ügyintézéssel kapcsolatban a magyarországi internetes társadalom rajtra készen áll, azaz kijelenthetjük, hogy a fogadókészségre nem lehet panasz. Az adatok szerint különböző hivatali ügyeit az internetezők 86 százaléka hajlandó lenne online módon, számítógépe és az internet segítségével intézni. Különösen magas ez az arány a budapestieknél, illetve a falvakban élőknél. (Ez utóbbi csoportban még akkor is 90 százalék feletti aránnyal találkozunk, ha a budapesti agglomeráció „falusinak” számító internetezőit kivonjuk az elemzésből.) Míg a fővárosiak esetében inkább a hivatalok túlzsúfoltsága, addig a kistelepüléseken élőknél azok távolsága a legfontosabb ösztönző tényező az online ügyintézés támogatásában. Mindkét esetben természetesen az ügyintézésre fordítandó idő csökkenése áll a háttérben.
A pozitív várakozásokat jól szemlélteti az a tény is, hogy az internetezők 79 százaléka megbízhatónak tartja az interneten keresztüli ügyintézést. Ők azok, akiknek többsége tisztában van azzal is, hogy már létezik az ún. elektronikus aláírás, amely a biztonságos ügyintézés alapjául szolgálhat majd. A kétkedők közül azonban csak minden negyedik válaszoló tudta, hogy ez mi fán terem, így esetükben a tájékozottság hiánya is oka a bizalmatlanságnak. Ebben a csoportban egyébként arányait tekintve több nőt, alacsonyabb iskolai végzettségűt, illetve falvakban élőt találunk. Érdekesség azonban, hogy a közvélekedéssel ellentétben az

életkor előrehaladtával nem nőtt látványosan a bizalmatlanok aránya.

A többség azonban egyelőre nem lenne hajlandó elfogadni, hogy az elektronikus (online) ügyintézés ugyanúgy pénzbe kerülhet, mint annak jól megszokott, hagyományos formája. Három magyarországi internetezőből kettő jelenleg nem lenne hajlandó fizetni ügyei online elintézéséért. Sőt azok, akik ezt elképzelhetőnek tartják, sem lennének túl bőkezűek, hiszen a legtöbben 500 és 1000 forint közötti összeget szánnának rá. Az sem érdektelen, hogy a 3000 forintos „lélektani" határnál többet szinte senki sem áldozna erre a célra.

Az elektronikus ügyintézés teljes megvalósulásának eljövetelével kapcsolatban a válaszadók igencsak megosztottak. Konszenzus csupán abban alakult ki, hogy ez egy éven belül semmiképpen sem fog megvalósulni. Minden ötödik internetező gondolta viszont úgy, hogy már csupán 2-3 évet kell rá várni, míg 28 százalék 3 és 5 év közötti időszakot jelölt meg. A többség - 38 százalék - szerint erre az elkövetkezendő 5 év ugyan kevés lesz, ám 10 éven belül talán megvalósulhat. Igazán szkeptikusnak az internetezőknek csupán 13 százaléka bizonyult. Ők azok, akik a kizárólag online ügyintézés, az „igazi e-Magyarország" bekövetkeztében nem hisznek.

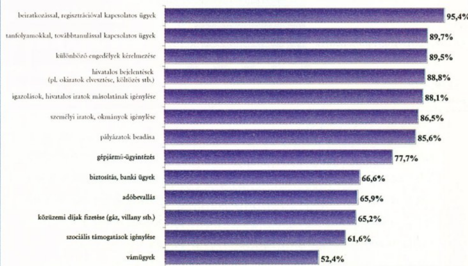
A kérdőíven a válaszolók számára felkínált 15 országos jellegű online információforrás, adatbázis közül a legfontosabbnak a hivatalos ügyintézéssel kapcsolatos eljárási szabályok és feltételek, valamint az intézmények általános információi bizonyultak. Hasonlóan nagy az igény a többé-kevésbé már létező, ám még számos fejlesztési lehetőséget magukban hordozó online közlekedési információkra és tudakozókra. Kevésbé hozták viszont lázba az internetezőket a sporthoz és más szórakozási lehetőségekhez, kulturális programokhoz kapcsolódó adatbázisok.

Arra a kérdésre, hogy a kormányzatnak mely területekre kellene leginkább összpontosítania a tartalomfejlesztésben, amint az várható volt, a legtöbben az elektronikus közigazgatást és az oktatást jelölték meg.

Közismert tény, hogy a magyarországi internetezők között mind arányukat, mind pedig számukat tekintve igen sok fiatalt találunk, akik többnyire oktatási intézmények hallgatói. Így nem véletlen, hogy a legtöbben a különböző beiratkozásokhoz és regisztrációs eljárásokhoz vennék igénybe az internet által kínált lehetőségeket. Ez különösen érthető, ha magunk elé képzeljük azokat a megpróbáltatásokat, amelyekkel sok magyarországi felsőoktatási intézmény hallgatóinak nap mint nap meg kell küzdeniük. Az eredmények azt is megerősítik, hogy a legnagyobb igény az olyan hivatali ügyek intézésére lenne, amelyek csupán valamilyen egyszerű igénybejelentést vagy információközlést jelentenek. Valószínűleg ez az elektronikus ügyintézésnek az a területe, ahol a legkönnyebben lehetne sikereket elérni, s megkezdődhetne a felkészülés és felkészítés.

Intézné-e alábbi ügyeit elektronikus (online) módon?

(az „igen" válaszok százalékában)

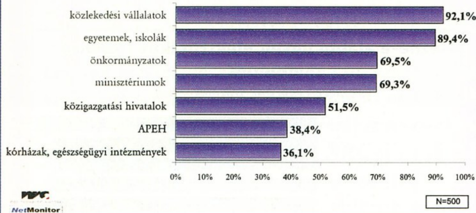

A kutatás foglalkozott a magyarországi internetes piac speciális kérdéseivel is, hiszen az utóbbi időben az internetes piac viszonyaiba történő több kormányzati beavatkozásra is sor került, elősegítendő az internetezők számának gyarapodását. Ezzel kapcsolatosan az internetes társadalom teljes mellszélességgel kiállt a kormány mellett - legalábbis ami magát az elvet illeti -, hiszen 94 százalék vélte úgy, hogy ilyen lépésekkel pozitív hatást lehet elérni. A megvalósítás mikéntjével kapcsolatban üdvözítő megoldásként legtöbben az internetszolgáltatók és a felhasználók támogatását jelölték meg. Azonban a direkt támogatási megoldásokhoz képest nem bizonyult túl népszerű lépésnek az informatikai oktatás és a tartalomfejlesztés állami dotálásának gondolata.

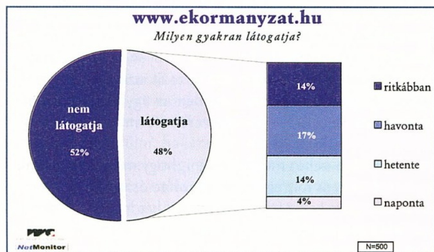
A jövővel kapcsolatos egyértelműen pozitív vélekedések és várakozások után lássuk, hogy mi jellemző a jelenlegi helyzetre! A kutatás eredménye alapján a magyarországi internetezők 20 százaléka próbált már valamilyen hivatalos ügyet online módon elintézni. Ez az arány önmagában nem túl magas, ám örömteli tény, hogy öt ilyen próbálkozásból négy sikeresen végződött. Hozzátartozik azonban az igazsághoz, hogy az esetek többségében az ügyintézés formanyomtatvány-letöltést vagy egyszerű információkérést jelentett.

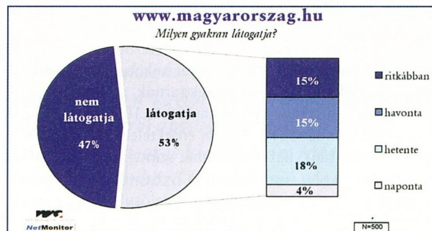
Természetesen nehéz meghatározni, hogy mit tekinthetünk ügyintézésnek, és mit egyszerű információszerzésnek. Inkább az utóbbi kategóriába tartozik a két leginkább látogatott honlaptípus, a közlekedési vállalatok, illetve a különböző egyetemek és iskolák oldalai.

Ságvári Bence

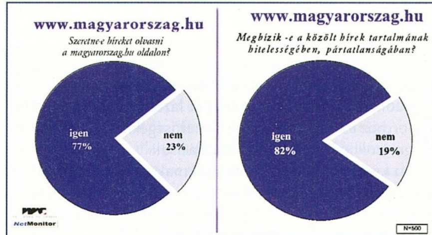

Az előbbi weboldalakat az internetezők 30 százaléka gyakran, míg 62 százaléka ritkábban látogatja, vagyis mindössze 8 százalék azoknak az aránya, akik egyáltalán nem szereztek még információkat ilyen jellegű honlapokról. Ez nem véletlen, hiszen az interneten elérhető cégek közül az információszerzés - azaz nem feltétlenül a teljes ügyintézés (jegyfoglalás és -vásárlás) - tekintetében a legnagyobb magyarországi közlekedési vállalatok (MÁV, Volán) igen jó szolgáltatásokat nyújtanak. Az adatok alapján ezeket a kisebb településeken élők gyakrabban veszik igénybe, mint a budapestiek és a más nagyvárosokban élők. Azt sem nehéz belátni, hogy mind az oktatási intézmények, mind pedig a közlekedési vállalatok honlapjait a fiatalabbak (24 év alattiak) keresik fel a leggyakrabban.
A viszonylag kevésbé látogatott, ám az „offline" életben nehezen megkerülhető adóhivatal portálját leginkább a 45 év feletti, budapesti, felsőfokú végzettségű férfiak keresik fel.
A magyarországi elektronikus kormányzat első, több-kevesebb sikerrel működő portálja a **www.magyarorszag.hu** és a **www.ekoranyzat.hu**. A kutatásban részt vevő internetezők közel fele szokta valamilyen rendszerességgel látogatni ezeket az oldalakat. (A www.magyarorszag.hu esetében 53 százalék, míg a www.ekormanyzat.hu esetében 48 százalék válaszolt úgy, hogy szokta látogatni a portált.) Természetesen azt nem lehet állítani, hogy ezek az oldalak egy átlagos internetező legkedveltebb olvasmányai közé tartoznak, így érthető, hogy viszonylag kicsi azoknak az aránya, akik napi (vagy akár heti) rendszerességgel keresik fel.

A fiatalabb kormányzati portálon, a www.magyarorszag.hu-n egyelőre központi szerepet játszanak a hírek. Bár az oldal elsődleges funkciójának talán nem ennek kellene lennie, az internetezők többsége mégis támogatja, hiszen arra a kérdésre, hogy szeretnének-e híreket olvasni a portálon, 77 százalékuk igennel válaszolt, sőt a döntő többség az itt található hírek tartalmának hitelességében és pártatlanságában is megbízik. (A kérdés ebben az esetben természetesen nem arra vonatkozott, hogy valamilyen más szolgáltatás rovására szeretnének-e híreket olvasni, így leginkább ezzel magyarázható az „igen" válaszok magas aránya.)

Internetezők az Európai Unióról

A második felmérés azt firtatta, hogy mi jellemző a magyarországi internetes társadalom Európai Unióval kapcsolatos vélekedéseire, hogyan látja az ország helyzetét, illetve a sajátját a csatlakozás után, illetve milyennek ítéli jelenlegi uniós ismereteit. Mivel áprilisi számunkkal olvasóink már csak az uniós népszavazás után találkoznak, úgy döntöttünk, hogy a cikk online változata - még a voksok leadása előtt - teljes terjedelemben felkerül a Prím Online-ra, és az érdeklődők ott elolvashatják, itt a lapban viszont majd a szavazás eredményének ismeretében publikáljuk (és kommentáljuk) az eredményeket, vagyis cikkünket a második kutatási témával a jövő hónapban folytatjuk...

„Expresszvonal" telefonon

Netre termett ADSL

Galvács László / lgalvacs@prim.hu

Széles utat! – szokták elköszönésképpen mondani az autóba ülő ismerősnek. Széles sávot! – kívánom én a világhálón útra kelő kedves olvasónak. A kormányzat ugyancsak szélesíteni akarja az internethasználók körét – és egyben a használathoz szükséges sávot is. Platformfüggetlen támogatást tervez az IHM, elvégre a széles sávú internetezésre többféle műszaki megoldás létezik. Előző számunkban a kábeltelevíziós lehetőségeket térképeztük fel, ezúttal pedig a hagyományos telefonvonalon kínált, egyre népszerűbb ADSL technológiát vesszük górcső alá.

Meglepő gyorsasággal jelennek meg, és terjednek el az emberek szókészletében az idegen betűszavak és rövidítések. Nemrég bukkant fel a szaknyelvben az ADSL kifejezés, de a tapasztalatok alapján várhatóan hamarosan olyan ismert és gyakori lesz, mint a GSM. Az egyes betűk jelentését tulajdonképpen nem is kell ismerni, úgyis mindenki tudja, miről szól az amúgy semmitmondó rövidítés. Most azonban mégis oldjuk fel a négy betűt: az ADSL (Asymmetrical Digital Subscriber Line) aszimmetrikus digitális előfizetői vonalat jelent. Tulajdonképpen a DSL technológia családjába tartozik – a többi xDSL-megoldás ezúttal számunkra kevésbé érdekes. Annál lényegesebb viszont az aszimmetriát kifejező A betű. Azáltal ugyanis, hogy a két átviteli irányban eltérő kapacitással rendelkezik a rendszer, szinte kínálja magát az internetezés általá-

„Expresszvonal" telefonon

Galvács László / lgalvacs@prim.hu

nos szokásaihoz. Vagyis amikor a számítógép előtt ülő netpolgár rövid üzenettel, csekély adatforgalommal jelzi igényét a hálózat felé (feltöltés vagy up-stream), viszont az érkező tartalom (kép, szöveg, hang, multimédia) információtömegének letöltése (down-stream) már jóval nagyobb sebességet kíván. Ezt kínálja az ADSL, ráadásul a hagyományos telefonmodemnél jóval nagyobb, legalább hétszeres, de akár hússzoros sebességgel. Ezzel az összehasonlítással egyúttal eljutottunk a technológia újabb fontos jellemzőjéhez. Az ADSL ugyanis a meglévő hagyományos telefonvonalat, szaknyelven a sodort érpárt használja fel, vagyis nem feltétlenül igényli új hálózat építését.

Piaci kombinációk

Jóllehet, az ADSL technológia már legalább tízéves, Magyarországon a szolgáltatást csak 2000 szeptemberében indította el a Matáv. Nagyjából abban az időben jelentek meg az első kábelmodemek, így bár a távközlési cég azt állítja, hogy ekkorra érett be a technológia, és ekkor vált érzékelhetővé a tömeges piaci igény, nem alaptalan a feltételezés, hogy a hasonló paramétereket kínáló kábeltelevíziós versenytárs érzékelése késztette gyors lépésre a telefonszolgáltatókat. Az mindenesetre biztos, hogy jót tett a verseny a széles sávú piac fejlődésének. Az ADSL-t használók száma mára megközelíti a 50 ezret.

Az ADSL-vonalak megoszlása nagyjából követi a telefonszolgáltatók piaci részesedését: a legtöbb, kb. 20 000 felhasználót a Matáv/Axelero mondhatja magáénak, a Vivendi előfizetőinek száma 3600, a Hungarotel pedig még nem indította el széles sávú szolgáltatását, ez az év közepén várható. Az Emitel és az egy körzetben szolgáltató Monortel részesedése nyilvánvalóan csekélyebb.

Bár az ADSL technológiáját alapvetően a telefontársaságok birtokolják, értékesítésükkel, viszonteladóként, többnyire az internetszolgáltatók foglalkoznak. Kivételnek csak az számít, ha ugyanaz a cég saját nevében mindkét szolgáltatást nyújtja. Például a Vivendi ma már egyetlen társaság, és csak a szolgáltatás márkanevében őrzi a tevékenységre is utaló V-fon és V-net nevet. A Matáv legnagyobb partnere természetesen saját leányvállalata, az Axelero, ugyanakkor viszonteladói listáján tucatnyi másik ISP is szerepel, amely saját nevében kínálja a széles sávú internetet, és ennek részeként adja a Matáv ADSL-vonalát. A telefóniában megszokott (és a kábeltelevíziós piacra is jellemző) területfelosztás gyakorlatát és szabályát látszik oldani, hogy internetszolgáltatóként egymás piacán is megjelentek az LTO-k, így például a Vivendi saját körzetén kívül a Matáv viszonteladójaként lép föl. Ezzel szemben az Axelero, úgy tűnik, egyelőre a Matáv koncessziós körzeteire korlátozza tevékenységét. Független, országos ISP-knél viszont az a természetes, hogy mindegyik telefontársaság ADSL-vonalát értékesítik, esetleg a nagykereskedelmi ártól függően eltérő tarifát alkalmaznak (mint például az EnterNet).

Csomagvariációk

E kombinációkavalkád ellenére nagyjából egységesen álltak be a tarifák az egyes szolgáltatóknál (a havidíj 384 kbps sebességnél 10 ezer forint körüli), mint ahogyan az is jellemző, hogy a piacépítés jelenlegi fázisában minden szereplő különféle akciókkal (például a belépési díj elengedésével) próbálja magához édesgetni az előfizetőket.

Az ADSL rendszerint egységes (szabványos) sebességeket használ, s ezek szolgálnak a különböző csomagok alapjául.

Az ADSL-szolgáltatás szokásos sebességeit a következő táblázat foglalja össze:

	ADSL 384		ADSL 512		ADSL 768		ADSL 1500	
	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
Letöltés (kbps)	128	384	128	512	384	768	512	1500
Feltöltés (kbps)	64	64	64	128	64	128	256	384

Mint látható, a csomagot az elérhető maximális sebességgel jellemzik, de ez nem jelent garantált gyorsaságot. Emellett azonban meghatározzák a minimális sebességet is. A szolgáltatók ígérete – és a gyakorlati tapasztalatok – szerint a tényleges sebesség rendszerint a maximumhoz áll közelebb. Ezt az teszi lehetővé, hogy – szemben a kábeltévé megosztott hálózati technológiájával – az ADSL mégiscsak dedikált megoldás.

A csomagképzés másik fő szempontja, hogy azt egyéni vagy üzleti előfizetőknek kínálják. Ennek oka lehet, hogy az üzleti vonalaknál valószínűbb a folyamatos vagy jóval nagyobb arányú kihasználtság. De olykor a tarifaképzésben is felfedezhetünk különbségeket. Az üzleti fel-

ADSL-szolgáltatók és szolgáltatásaik (1.)

Szolgáltató / webcím	Összes előfizető száma	ADSL-előfizetők száma	Telefon-szolgáltató partner	Ügyfélkör	Szolgáltatás (csomagok) márkaneve	Szerződési idő	Csatlakozási díj (bruttó, Ft)*	A különböző sebességű csomagok havidíjai (bruttó, Ft)* 384/64 kbps	512/128 kbps	768/128 kbps	1500/384 kbps
Alarmix Online / www.alarmix.net	N. a.	N. a.	Matáv	Egyéni	Otthon	Határozatlan	56 250	21 250			
						1 év	37 500	17 500			
						3 év	37 500	15 000			
				Üzleti	Üzleti 1-2	Határozatlan	56 250	27 500		72 500	
						1 év	37 500	23 750		65 000	
						3 év	37 500	21 250		60 000	
					Üzleti 3	Határozatlan	93 750				153 750
						1 év	62 500				135 000
						3 év	65 200				122 500
Axelero Internet / www.axelero.hu	156 079	20 329	Matáv	Egyéni	ADSL Hobbi és Otthon (akciós csatlakozási díj / listaár)	Határozatlan	59 900	14 900	16 900		
						1 év	14 950 / 29 900	10 900	12 900		
						2 év	14 950 / 29 900	9 900	11 900		
				Üzleti	ADSL Profi	Határozatlan	59 900	37 375	37 375	87 375	
						1 év	14 950	17 375	22 375	28 625	
						2 év	14 950	16 125	20 625	27 375	
					BDSL	Határozatlan	128 600	74 875	78 625	94 875	162 375
						1 év	0	33 625	39 875	47 375	87 375
					Cisco DSL	Határozatlan	128 600	74 875	78 625	94 875	162 375
						1 év	39 875	47 375	53 625	99 875	
Drávanet / www.dravanet.hu	4 000	1 000	Matáv	Egyéni	Dráva Privát DSL 1-2	Határozatlan	60 000	16 500	21 875		
						1 év	14 062	10 687	12 375		
						2 év	14 062	9 900	11 812		
				Üzleti	Dráva Üzleti DSL 1	Határozatlan	60 000	28 750			
						1 év	14 062	17 125			
						2 év	14 062	15 875			
					Dráva Üzleti DSL 2, 3, 4, 5	Határozatlan	60 000	33 750	48 750	88 750	
						Határozatlan	93 750				122 500
						1 év	0	23 125	26 875	37 375	94 375
						2 év	0	20 625	25 625	36 125	87 500
Elender Üzleti Kommunikáció / www.eol.hu	N. a.	N. a.	Matáv	Egyéni	ADSL Alfa, Omega	13 hónap	12 375	11 125	14 375		
				Irodai	ADSL	13 hónap	0	16 125	23 625	31 125	
				Üzleti	ADSL	13 hónap	0	16 125	32 375	46 125	87 375
Emitel / www.emitel.hu	N. a.	N. a.	Emitel	Egyéni		Határozatlan	37 500	22 500			
						1 év	12 500	18 750			
				Üzleti		Határozatlan	37 500	40 000			
						1 év	12 500	31 250			
EnterNet / www.enternet.hu	33 800	6 150	Matáv	Egyéni	Hobbi, Komfort, Prémium, VIP	1 év	10 000	9 900	11 900	24 900	
						2 év	10 000	9 350	11 350	22 475	
						1 év	20 000				37 400
						2 év	20 000				33 725
				Üzleti	Vállalkozói,	1 év	10 000	16 000			
					Céges normál, plusz, pro, de luxe	1 év	0	24 750	37 250	49 750	99 750
			Vivendi	Egyéni		1 év	10 000	16 000			
				Családi		1 év	10 000	17 250			
				Irodai		1 év	0	24 750			
				Üzleti		1 év	0	31 125		49 750	124 750
eTel Magyarország / www.etel.hu	N. a.	N. a.	Matáv, Vivendi, LTO-k		eDSL	1 év	N. a.	21 900			
EuroWeb / www.euroweb.hu EUROWEB INTERNET FOR BUSINESS	N. a.	2 000	Matáv	Üzleti	Office	1 év	7 000	14 875	17 375	32 375	87 375
						2 év	0	13 625	16 125	29 875	82 375
						3 év	0	12 375	14 875	27 375	77 375
					Business	1 év	0	24 875	37 375	49 875	
						2 év	0	23 625	33 625	46 125	
						3 év	0	22 375	29 875	39 875	
Externet / www.externet.hu	N. a.	N. a.	Matáv	Otthoni		1 év	14 062	11 125			
						2 év	6 125	10 250			
						3 év	0	9 875			
				Irodai		1 év	0	17 375			
						2 év	0	16 125			
						3 év	0	13 625			
				Üzleti		1 év	0	28 625		46 125	99 875
						2 év	0	26 125		42 375	94 875
						3 év	0	23 625		38 625	87 375
FreeStart / www.freestart.hu FREESTART.HU	N. a.	N. a.	Matáv	Egyéni	Start ADSL	1 év	7 000	9 900	11 600		
						2 év	0	10 300	11 900		
						3 év	14 000	9 300	10 600		
				Üzleti	Start ADSL Office	1 év	7 000	13 625	17 000		
						2 év	0	12 375	15 750		
						3 év	0	11 625	14 875		
GTS-Datanet / www.datanet.hu, www.gts.hu	35 000	9 000	Matáv	Egyéni	DataNet ADSL Home	1 év	0	10 725	12 725		
						2 év	0	9 725	11 725		
						3 év	0	9 350	10 600		
				Üzleti	DataNet ADSL Office	1 év	0	14 875	23 625	43 750	
						2 év	0	13 625	21 125	42 500	
						3 év	0	12 375	18 625	38 750	
					DataNet ADSL Business	1 év	0	31 250	36 875	51 250	93 750
						2 év	0	27 375	33 125	47 500	88 750
						3 év	0	22 500	30 000	45 000	82 500
H1 Telekom / www.h1.hu	N. a.	146	Matáv	Üzleti	H1ADSL	1 év	0	36 110	48 610	61 110	123 610

* A táblázat a lapzártakor érvényes tarifákat tartalmazza, így az akciós árak esetenként megváltozhattak. Aktuális információkért keresse fel a szolgáltatók honlapját!

(folytatás a következő oldalon)

ADSL-szolgáltatók és szolgáltatásaik (2.)

Szolgáltató / webcím	Összes előfizető száma	ADSL-előfizetők száma	Telefon-szolgáltató partner	Ügyfélkör	Szolgáltatás (csomagok) márkaneve	Szerződési idő	Csatlakozási díj (bruttó, Ft)*	A különböző sebességű csomagok havidíjai (bruttó, Ft)* 384/64 kbps	512/128 kbps	768/128 kbps	1500/384 kbps
Hajdúnet /	N. a.	N. a.	Matáv	Egyéni	Home	1 év	0	12 375	13 625		
www.hajdunet.hu						1 év	14 375	11 125			
						1 év	14 875		12 375		
				Üzleti	Office	1 év	0	18 625	22 375		
						1 év	14 875	17 375	21 125		
						1 év	28 125			43 750	
					Business	1 év	0	28 750	33 625		
						1 év	28 125	27 500	34 875	52 500	
						1 év	46 875				100 000
Integrity /	N. a.	N. a.	Matáv	Egyéni és irodai	SOHO	1 év	10 000	10 000			
www.integrity.hu						1 év	11 250		11 250		
				Üzleti	Business	1 év	24 875			24 875	
						1 év	62 375				62 375
Interdotnet Magyarország /	35 000	485	Matáv	Egyéni	Inter.net	1 év	14 950	11 900	13 625		
www.hu.inter.net						2 év	14 950	10 900	13 000		
				Üzleti	Inter.net	1 év	14 950	17 323	223 88	30 828	
						2 év	14 950	16 099	20 700	30 015	
						1 év	0				73 448
				Egyéni	Gusztáv	1 év	14 950	10 900	12 900		
						2 év	14 950	9 900	11 900		
Interware /	7 000	1 600	Matáv	Egyéni	Privát ADSL	1 év	14 062	9 990	12 490		
www.interware.hu						1 év	0	11 240	13 740		
				Üzleti	Business ADSL	1 év	0	17 375	22 375	42 375	97 375
					Business+ (2 db ADSL)	1 év	0	28 625	33 625	56 125	137 375
Kiber.Net /	N. a.	N. a.	Matáv		ADSL 384	1 év	115 000	0			
www.kibernet.hu/ik						1 év	23 425	9 582			
					ADSL 512	1 év	133 500		0		
						1 év	26 875		11 125		
					Változó havi részletek	1 év	0	123 750 Ft/év	144 375 Ft/év		
Major-Com / www.majorcom.hu *(az Axelero viszonteladója, az adatokat lásd ott)*											
MonorTel /	N. a.	335	MonorTel	Egyéni		Határozatlan	43 750	14 200		24 875	43 500
www.monortel.hu				Üzleti		Határozatlan	70 000	14 200		24 875	43 500
				Egyéni		1 év	25 000	13 550		23 750	41 500
				Üzleti		1 év	40 000	13 550		23 750	41 500
						2 év	0	12 900		22 575	39 500
Printer Fair /	N. a.	16	Matáv, Vivendi	Egyéni	Privát ADSL	1év	14 875	10 875	12 375		
www.printerfair.hu						1év	0	12 375	13 125		
						2 év	13 625	10 250	11 750		
						2 év	0	11 250	12 500		
				Üzleti	Üzleti ADSL	1 év	0	16 875	21 375	28 250	68 125
						2 év	0	15 625	20 125	27 000	65 625
RubinTel / www.rubintel.hu *(a Vivendi viszonteladója, az adatokat lásd ott)*											
TVNET /	4 907	2 755	Matáv	Egyéni		Határozatlan	56 250	21 562	25 625		
www.tvnet.hu						1 év	11 600	11 112	13 125		
						2 év	11 600	9 987	12 000		
				Üzleti		Határozatlan	56 250	37 375	43 625	106 250	202 500
						1 év	11 600	17 375	20 625	28 750	
						2 év	11 600	16 125	18 125	27 500	
						1 év	19 000				78 625
						2 év	19 000				76 125
VIVAnet Magyarország /	5 000	1 000	Matáv	Családi	VIVAdsl	Határozatlan	62 500	24 937	31 125		
www.vivanet.hu						1 év	15 000	9 990			
						1 év	0		13 725		
						2 év	7 500	9 990			
						2 év	0		12 975		
						3 év	0	9 990	12 475		
				Irodai	VIVAdsl	Határozatlan	62 500	43 625	56 125	74 875	
						1 év	0	17 375	22 375	31 125	
						2 év	0	16 125	19 875	27 375	
				Üzleti	EXTRAdsl	Határozatlan	62 500	74 375	86 875	12 4375	249 375
						1 év	0	33 125	43 125	55 625	99 375
Vivendi /	N. a.	3 600	Vivendi (saját területén)	Egyéni		1 év	14 900	11 900			
www.vivendi.hu						1 év	19 900		12 900		
						2 év	14 900	9 900			
						2 év	19 900		11 900		
				Üzleti		1 év	24 875	13 625			
						1 év	37 375		16 125		
						2 év	0	12 375			
						2 év	37 375		14 875		
		N. a.	Saját területen kívül	Egyéni		1 év	14 900	10 900			
						1 év	19 900		12 900		
						2 év	0	9 900			
						2 év	19 900		11 900		
				Üzleti		1 év	24 875	13 625			
						1 év	24 875		21 125		
						2 év	0	12 375			
						2 év	0		19 875		
Zalaszám Informatika /	N. a.	N. a.	Matáv	Egyéni	Zalaszám ADSL	Határozatlan	58 750	21 563	25 625		
www.zalaszam.hu						1 év	12 500	11 000	13 000		
						2 év	12 500	9 875	12 000		
				Üzleti	ADSL Net	Határozatlan	58 750	37 375	43 625	106 250	
						1 év	13 750	17 375	21 250	28 625	
						2 év	13 750	16 325	18 750	27 375	

(folytatás az előző oldalról)

* A táblázat a lapzártakor érvényes tarifákat tartalmazza, így az akciós árak esetenként megváltozhattak. Aktuális információkért keresse fel a szolgáltatók honlapját!

„Expresszvonal" telefonon

ADSL-szolgáltatással ellátott települések a Vivendi és a MonorTel területén

Vivendi:		MonorTel:
Ajka	Pécel	
Balatonalmádi	Ráckeve	Alsónémedi
Dunaharaszti	Sárbogárd	Dabas I. (észak)
Dunakeszi	Szeged	Ecser
Dunaújváros	Szeged-Szőreg	Felsőpakony
Esztergom	Szeged-Tápé	Gyál
Göd	Szentes	Gyömrő
Gödöllő	Szigethalom	Maglód
Hódmezővásárhely	Szigetszentmiklós	Monor
Isaszeg	Tököl	Nagykáta
Jászberény	Vác	Sülysáp
Kiskunlacháza	Várpalota	Üllő
Kistarcsa	Veresegyháza	Vecsés
Makó	Veszprém	
	Zirc	

használóknál – talán éppen a nagyobb forgalom miatt – gyakran magasabb a havidíj, ezzel szemben szívesebben eltekintenek az egyszeri belépési díjtól. További eltérés a két felhasználói tábor lehetőségei között, hogy míg az egyéni (családi) előfizetőknek leggyakrabban a 384-es, esetleg az 512-es csomagot kínálják (kevés ajánlatban találunk ennél magasabb sebességet), addig a vállalatok, intézmények a teljes skálából választhatnak. Igaz, a 384 kbps tízezres havidíjával szemben a 1,5 Mbps-ért az elkötelezettségtől (a vállalt szerződési időtől) függően akár 100-150 ezer forintot is kell fizetni havonta.

További különbségek lehetnek az egyes (egyéni vagy üzleti) csomagokban aszerint, hogy hány e-mail címet tartalmaznak, mekkora tárterületet biztosítanak hozzá, illetve adnak-e fix IP-címet is. Az ajánlatokban olykor tartalék modemes kapcsolat, illetve alapszintű tűzfalszolgáltatás szintén szerepel. Az ISP-k nem mulasztják el a lehetőséget, hogy az ADSL mellé egyúttal saját szolgáltatásaikat is felajánlják. Így találkozhatunk a kínálati piacon domainnév-regisztrációval és -karbantartással, kedvezményes szerverelhelyezési lehetőséggel, valamint weblapkészítéssel is.

Gyorsító technológia

Az optimistább kilencvenes évek elején úgy gondolták a technológiai fejlesztőműhelyekben, hogy amíg ki nem épül az előfizetőig a minden sebességproblémára gyógyírt jelentő fényvezetős (optikai) hálózat, átmenetileg a meglévő rézvezeték jobb kihasználására, az átviteli képességek bővítésére koncentrálnak. Nem is eredménytelenül. Ráadásul a költségelemzésekből hamar kiderült, hogy a gyorsító xDSL technológiák alkalmazása sokkal olcsóbb, mint az új üvegszálas hálózat kiépítése.

Nem célunk elmélyedni a műszaki részletekben, éppenséggel csak az ADSL működésének megértéséhez szükséges legfontosabb információkat foglaljuk össze.

A módszer lényege kézenfekvőnek látszik: egy egyszerű rézvezeték meglehetősen széles frekvenciaspektrumban képes a jelek átvitelére. A hagyományos analóg telefon azonban ebből csak a beszéd megértéséhez szükséges tartományt (nagyjából a 4 kHz alatti sávot) használja, fölötte viszont több száz kilohertz kihasználatlan. Az ISDN is csupán az első 80 kHz-et veszi igénybe.

A legtöbb országban meghonosított szabvány szerint a 134 kHz-től 1,4 MHz-ig terjedő sávot alkalmazzák az ADSL technológiájához.

A vezeték kettős célú, akár egyidejű használatát a központban, illetve az előfizetőnél felszerelt frekvenciaszűrő teszi lehetővé. Ez a leválasztott telefonhívásokat a központ felé tereli, míg a felső ADSL-tartományt egy másik berendezésen és vonalon az internetszolgáltató felé irányítja. Így válik lehetővé a kétféle, különböző típusú és eltérő használati szokásokon alapuló igénybevétel: a hívásonként más-más végponttal felépített telefonkapcsolat, illetve a jellemzően egy állandó helyre (az ISP-hez) irányuló, akár folyamatos összeköttetés.

Ez persze nem feltétlenül állandóan élő, megszakítás nélküli kapcsolatot jelent, hiszen így akár házi szervert is üzemeltethetne rajta a felhaszná-

Galvács László / lgalvacs@prim.hu

„Expresszvonal" telefonon

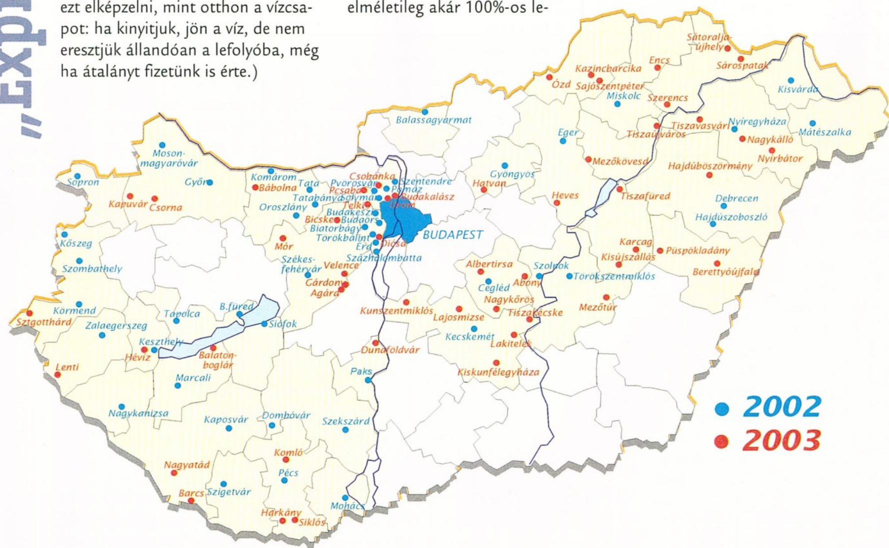

ló, s ennek a megoldásnak nem ez az alapvető célja. (Bár egyes nagyobb sebességű üzleti csomagok ezt is lehetővé teszik, ilyenkor mégis célszerűbb bérelt vonalat alkalmazni.) A szolgáltatók ezt úgy is igyekeznek kivédeni, hogy az egyéni előfizetőknek szóló csomagok eleve nem tartalmaznak fix IP-címet, így nem alkalmasak internetes szerver üzemeltetésére és helyi hálózat csatlakoztatására, tehát kizárólag egy darab számítógép kapcsolódását teszik lehetővé.

Az internetszolgáltató forgalommentes időszakban vagy bizonyos időközönként (mondjuk naponta) megszakíthatja a vonalat (de soha nem bont élő kapcsolatot), viszont bármikor azonnal felépül az összeköttetés, ha az előfizető a hálóra kíván lépni. Az egyik szolgáltató ajánlatában közli is: „amennyiben nincs adatforgalom, a kapcsolat 30 perc után megszakad". (Valahogy úgy kell ezt elképzelni, mint otthon a vízcsapot: ha kinyitjuk, jön a víz, de nem eresztjük állandóan a lefolyóba, még ha átalányt fizetünk is érte.)

A magasabb frekvenciasávot kihasználó ötlet alkalmazásának persze vannak korlátjai, hiszen a vezeték átviteli kapacitása (az elérhető sebesség) a távolsággal arányosan csökken.

Az ADSL bevezetéséhez természetesen szükség van bizonyos fejlesztésekre. Mindenekelőtt a telefonközpontot kell felkészíteni a technológia fogadására. Ha egy központnál a szükséges beruházásokat elvégzik, elméletileg akár 100%-os lefedés is elérhető, vagyis az előfizetők mindegyike kérhetné a széles sávú szolgáltatást. A központból a hálózatba kilépve azonban már elkezd csökkenni az elérhető maximum. Alapkövetelmény, hogy csak az az előfizető köthető be, aki megszakítás nélküli, közvetlen érpárral csatlakozik a központhoz. Nem felel meg tehát az ADSL követelményeinek a vezeték nélküli (például RLL) technológia, nem lehet útközben vonaltöbbszöröző berendezés, nem

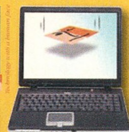
alkalmas az ősrégi, „papírszigetelésű" drót, mint ahogy az üvegszál sem (bár ez utóbbi ritka, és ha mégis van, önmagában sokkal többre képes az ADSL-nél).
Az említett megoldások persze nem annyira gyakoriak a hálózatokban, hogy jelentősen csökkentenék a lehetőségeket. Viszont a központból egy adott irányba kiinduló érpárköteg tovább korlátozza a maximumot. A technológiából adódik, hogy a szigetelés ellenére is előfordulhat zavarkeltés, különösen ha más technológiákat (például multiplexet vagy HDSL-t) is alkalmaznak a szomszédos kábeleken. Emiatt ha a kimenő vezetékek egyedileg alkalmasak is lennének, kötegelve már csak alig a felük használhatja egyidejűleg az ADSL-t.
Végül még egy korlát, a már említett távolság. A technológia átlagosan a központtól 3-5 kilométerig használható a szolgáltatásban ígért sebességgel. Az így elérhető lefedettség megállapítása sajnos nem olyan egyszerű, hogy körzővel húzunk a központból egy 4 kilométeres sugarú kört, hiszen a vezetékek ritkán futnak nyílegyenesen. Ugyanakkor elmondható, hogy nem sok település szélesebb vagy hosszabb 8-10 kilométernél, s a nagyobb városokban rendszerint nem egyetlen telefonközpont működik. (Budapesten például éppen ezért telefonközpontokhoz rendelve adják meg a fejlesztési terveket.)

Ha én ezt a klubban egyszer elmesélem...

A telefonszolgáltatóktól független **Liberalizáció 2002 Kft.** érdekes kezdeményezéssel állt elő: tavaly év végén létrehozta az úgynevezett **L2** fogyasztói klubot, azzal a céllal, hogy a tagok összesített telefon-, illetve internetforgalma alapján extrakedvezményeket szerezzen a telefon-, a mobil- és az internetszolgáltatóktól. A Liberalizáció 2002 Kft. fő célja, hogy a kis, illetve közepes ügyfelek számára is érezhetővé tegye a távközlési liberalizáció hatására megindult verseny árcsökkentő hatását. Az L2 Klub az egyedi klubkedvezményeken kívül csak a legkedvezőbb telekommunikációs ajánlatok közvetítésében vesz részt.
Az L2 tehát Magyarország első telekommunikációs vásárlói klubja. Tagjai belépéskor kitöltenek egy kérdőívet telefonálási szokásaikról. Az L2 felméri a klubtagok összesített telekommunikációs igényét, és partnerein keresztül ajánlatokat gyűjt a szolgáltatóktól, amelyek a koncentrált igény hatására extrakedvezményeket nyújtanak. A belépők így olyan kedvezményeket kaphatnak, amelyekhez a saját telefonforgalmukat figyelembe véve soha sem juthatnának hozzá.
A klubnak magánszemélyek, vállalkozások és társadalmi szervezetek egyaránt tagjai lehetnek. A létszám az egyértelmű előnyök hatására gyorsan növekszik, és ezáltal rövid időn belül a telekommunikációs piac meghatározó tényezőjévé válhat.
Az L2 Klub hírlevélben tájékoztatja tagjait egyedi kedvezményeiről, illetve a klubon keresztül megrendelhető vezetékes, internet- és mobilszolgáltatásokról.

Lehetőségek és határok

Ebből a megközelítésből reálisnak látszik, hogy a szolgáltatók a következő fordulattal ismertetik a lefedettséget: „az előfizetők 60 százaléka él olyan telefonközpont területén, amely ADSL-szolgáltatást tud kínálni". Mivel a Matáv és a Vivendi egyaránt közel ezt az arányt adta meg, a mutató országosan is érvényesnek tekinthető. (A Hungarotel még nem indította el ADSL-szolgáltatását, de várhatóan már a második félévben elkezdi „javítani a statisztikát", a MonorTel pedig saját szerény körzetében már idén teljes lefedettséget ígér.)
A tervezett fejlesztésekkel így akár a 100 százalékos elméleti maximum is elérhető lenne. Más kérdés, hogy ha holnap mindenki kérné a széles sávú szolgáltatást, az igénylőknek legalább a felét el kellene utasítani. A szakemberek szerint azonban ez csak elméleti fejtegetés, kevésbé szaknyelven szőrszálhasogatás. Az életszínvonal, a jövedelmi viszonyok, az internet iránti érdeklődés, a használati szokások és a jelenlegi ellátottsági mutatók alapján aligha valószínű, hogy kimerülnének a hozzáférési lehetőségek, különösen a széles sávú, azon belül pedig az ADSL-technológiából. A legfejlettebb országok mutatói is alig 40%-os elterjedtséget jeleznek.

Galvács László / lgalvacs@prim.hu

Tavaszi sláger: ADSL-internet

Nem vitás, hogy az ADSL mára az egyik legkeresettebb internetkapcsolattá lépett elő. Jóval nagyobb sebességű eléréssel kecsegtet, mint a modem, a legkisebb sávszélességű ADSL-csomag is hétszer gyorsabb internetezést kínál a betárcsázós kapcsolatnál. Előnye még, hogy a meglévő telefonvonalakon használható, és állandó internetkapcsolatot jelent napi 24 órában, forgalomtól független, fix havidíjjal.

EUROWEB
INTERNET FOR BUSINESS

FREESTART.HU

A szolgáltatók csomagjai között mindenki megtalálhatja a számára legkedvezőbb konstrukciót, legyen szó nagyvállalatról vagy magánszemélyről. Az EuroWeb Internet Szolgáltató Rt. hagyományaihoz híven az üzleti felhasználók minőségi ellátását tűzte ki fő céljául: a klasszikus internetszolgáltatás keretein belül az analóg, illetve a digitális ISDN-vonalon történő hozzáférés mellett a bérelt vonali, illetve a technológiai fejlődéssel lépést tartva az ADSL-, valamint a mikrohullámú internetszolgáltatások is fontos szerepet játszanak a portfóliójában.

Milyen ADSL-csomagot vegyek?

A legkisebb, 384 kbps sávszélességű csomagok 1–3 gépes felhasználásra javasoltak, levelezésre és böngészésre tökéletes megoldást nyújtanak. Amennyiben helyi hálózat kiszolgálására van szükség, úgy célszerű a nagyobb sávszélességet választani: az 512 kbps-os (3–6 gép), a 768 kbps-os (6–10 felhasználó) és az 1500 kbps-os (10 gép felett) változatok egyikét.
A csomagok nemcsak sávszélességükben, de a hozzájuk nyújtott kiegészítő szolgáltatásokban is különböznek egymástól. Például akinek nem szükséges sok e-mail postafiók vagy fix IP-cím, választhatja a költséghatékony ***EuroWeb Office ADSL*** csomagokat, amelyek kedvezőbb árfekvéssel szolgálnak. Fix IP-címet nem tartalmaznak, azonban 5 darab e-mail cím és 20 MB tárterület jár hozzájuk (fix IP kell például saját web- vagy mailszerver üzemeltetése esetén).
A komolyabb vállalati igényekhez az ***EuroWeb Business ADSL*** javasolt, amely teljes egészében ellátja egy vállalat teljes internetes kommunikációs szükségleteit, és amelynek révén megtakaríthatók a szerverberuházási és -üzemeltetési költségek, ugyanakkor napi 24 órában garantált a működési biztonság, az adatvédelem, valamint a távoli hozzáférés. A telephelyükön saját internetes szervert üzemeltető előfizetők fix IP-címet is választhatnak.

EuroWeb ADSL-árak üzleti előfizetőknek*

ADSL-csomagok	1 éves szerződés		2 éves szerződés		3 éves szerződés	
	egyszeri díj	havidíj	egyszeri díj	havidíj	egyszeri díj	havidíj
Office ADSL 384	5 600	11 900	0	10 900	0	9 900
Office ADSL 512	5 600	13 900	0	12 900	0	11 900
Office ADSL 768	5 600	25 900	0	23 900	0	21 900
Business ADSL 384	0	19 900	0	18 900	0	17 900
Business ADSL 512	0	29 900	0	26 900	0	23 900
Business ADSL 768	0	39 900	0	36 900	0	31 900
Business ADSL 1500	0	69 900	0	65 900	0	61 900

**Az árak április 28-áig érvényesek, forintban értendők, és az áfát nem tartalmazzák.*

Olcsó lakossági ADSL-csomagok

Az ADSL természetesen nemcsak az üzleti előfizetők számára elérhető. Az EuroWeb fontosnak tartja a hazai internet fejlődését és a lakossági használat növelését, ezért leányvállalata révén olcsó ADSL-eléréseket kínál egyéni előfizetőknek is. A FreeStart ADSL-szolgáltatása, a StartADSL 384 kbps és 512 kbps sávszélességben választható. Természetesen ezekhez a csomagokhoz is jár e-mail cím, illetve 20 MB webtárhely.

FreeStart ADSL-árak lakossági előfizetőknek**

ADSL-csomagok	1 éves szerződés		2 éves szerződés		3 éves szerződés	
	egyszeri díj	havidíj	egyszeri díj	havidíj	egyszeri díj	havidíj
StartADSL 384	5 600	7 920	0	8 240	11 200	7 440
StartADSL 512	5 600	9 280	0	9 520	11 200	8 480

***Az árak április 28-áig érvényesek, forintban értendők, és az áfát nem tartalmazzák.*

A legjobb választás!

Az idei év elején bevezetett 512 kbps sávszélességű csomag jelen pillanatban a legköltséghatékonyabb választás. Jóval gyorsabb a 384 kbps sebességű kapcsolatnál, azonban havidíja alig magasabb.

Adómentes internet

Szeretné bérstruktúráját korszerű és költséghatékony juttatásokkal bővíteni? Adjon dolgozóinak ADSL-t otthoni használatra, amivel akár 2 000 000 Ft bérköltséget is megtakaríthat évente!
A személyi jövedelemadóra vonatkozó törvény 2003. január 1-jén életbe lépett módosítása lehetővé teszi, hogy a munkáltatók adómentesen biztosítsanak dolgozóik részére otthoni internet-hozzáférést. Az EuroWeb elsőként jelent meg a piacon **Adómentes ADSL** nevű szolgáltatásával, amellyel akár 5-10 százalékkal csökkenthetők a bérköltségek, s egyúttal korszerűsíthető a vállalat működése.
Az EuroWeb Adómentes ADSL szolgáltatása 384, 768 és 1500 kbps sávszélességben vehető igénybe, s megrendeléséhez legalább 3 előfizetői végpont szükséges.

Példa a megtakarításra***

Átlagos havi lakossági ADSL-előfizetési díj (bruttó)	12 000 Ft
12 ezer forint nettó bér átlagos költsége járulékokkal	28 300 Ft
Dolgozónkénti havi megtakarítás	16 300 Ft
Dolgozónkénti éves megtakarítás	195 600 Ft
10 dolgozó esetében az éves megtakarítás összege	1 956 000 Ft

****Havi nettó 100 ezer forint átlagjövedelem esetén, a 2003-as adótábla szerint.*

Vállalati hálózatkezelés – másként

Az 1993-ban alakult VAR Kft. szolgáltatásainak köre a munkaállomások, szerverek, hálózati elemek kiskereskedelmétől kezdve a kábelezési munkálatokon és a teljes hálózatok kiépítésén át a rendszerkarbantartásig, valamint a szaktanácsadásig terjed. Rendszerintegrátor-cégként igyekszik ügyfeleit segíteni, hogy bárki, bárhonnan és bármikor biztonságosan elérhesse a számára szükséges erőforrásokat, információkat és személyeket. Ennek érdekében a számítógép-hálózatok teljes körű kiszolgálását nyújtja.

A korszerű technológiák megismertetése érdekében havonta tart workshopokat, ahol kellemes hangulatú, vendéglátással egybekötött, ingyenes tájékoztató előadásokon ismerkedhetnek a végfelhasználók a legfrissebb műszaki újdonságokkal. A **2003. május 8-ai VAR-rendezvény** témája a 3Com **eXpandable Resilient Networking (XRN)** új, szabadalmaztatott központi LAN-technológiája lesz, amely lehetővé teszi rendkívül nagy teljesítményű és rugalmas hálózati gerincek kiépítését. Az XRN technológia alternatív lehetőséget kínál a vállalati hálózati központok tervezéséhez és kivitelezéséhez. Az elosztott megközelítést több különálló termékkel megvalósító technológia lehetővé teszi, hogy csak akkor kelljen további eszközöket hozzáadni a hálózathoz, amikor teljesítménynövelésre vagy további portokra van szükség. Mivel az XRN elosztott kapcsolórendszert használ, nincs egyetlen pont sem, amelynek meghibásodása leállást okozna, vagyis nincs szükség költséges és bonyolult redundanciafunkciókra. A hagyományos hálózatfelépítéssel ellentétben e technológia segítségével több XRN alapú switch osztható meg a hálózatban, miáltal jelentősen csökken a környezeti tényezők hatására bekövetkező teljes hálózatkiesés lehetősége.

Az XRN technológiát használó kapcsolók szétoszthatók a telephelyen, így védekezni lehet a hálózat bármely részének környezeti hibáival szemben.

Az XRN technológia *optimalizálja az IT-költségvetést* is, mivel méretezhetőségének köszönhetően extraegységeket csak akkor kell telepíteni, ha szükség van rájuk. Az ilyen technológiával épített LAN-központ kezdeti beruházási költsége alacsonyabb, és a megoldás védi a hálózati befektetést.

Az XRN technológia összetevői

Az **elosztott eszközfelügyelet (DDM)** a 3Com XRN technológiájának irányítórendszere, amely a felügyeleti és irányítási információknak az elosztott kapcsolórendszeren keresztüli szétosztásáért felelős. Függetlenül attól, hogy melyik peremeszköz csatlakozik, a DDM lehetővé teszi, hogy a teljes XRN elosztott kapcsolórendszer egyetlen helyi entitásként legyen felügyelhető, egyetlen IP-címen keresztül, SNMP-, TELNET- vagy webes felületen keresztül. A felügyeleti feladatok – például a szoftverfrissítések, a VLAN-konfiguráció, a feszítőfa-paraméterek módosítása, a multicastszűrés és a QoS konfigurációja – az elosztott kapcsolórendszeren valósulnak meg, ezáltal a technológia minimalizálja a bonyolultságot és az adminisztrációs többletterhelést. Mivel a felügyeleti IP-cím megoszlik az XRN elosztott kapcsolórendszer egységei között, biztosított a folyamatos eszközfelügyelet és -figyelés az egyik összekapcsolt switch kiesése esetén is.

Az **elosztott hibatűrő forgalomirányítás (DRR)** lehetővé teszi, hogy az XRN-kapcsolórendszer összekapcsolt switchjei egyetlen aktív forgalomirányítási entitásként működjenek. A DRR intelligens módon elosztja a terhelést a kapcsolórendszer switchjei között a forgalomirányítási teljesítmény maximalizálása és a sávszélesség-kapacitás teljes kihasználása érdekében. Egy XRN alapú switch elromlása esetén az alternatív switchek automatikusan átveszik a terhelést, így kiküszöbölik a hálózat kiesését, és nincs szükség a végállomás esetleges újrakonfigurálására. Az elosztott kapcsolórendszer switchjei Layer 3 lokális továbbítást biztosítanak a közvetlenül csatlakoztatott hostokhoz és switchekhez, ezáltal jelentős teljesítménybeli előnyöket eredményeznek. Az elosztott kapcsolórendszerhez további XRN-egységek adásával a központi hálózat teljes Layer 3 kapcsolási képessége megfelelően méretezhető.

Az **elosztott kapcsolat-összevonás (DLA)** révén az XRN alapú központi switchekkel rendelkező hálózatokban többszörös kapcsolatok építhetők ki a központ és a peremek között. Az XRN elosztott kapcsolórendszer különféle egységeihez több csatlakozás is kiépíthető, ezáltal a teljes hálózat rendelkezésre állása jelentősen megnő. A DLA támogatja az intelligens helyi továbbítást (Intelligent Local Forwarding) is, így biztosítja, hogy az elosztott kapcsolórendszer be- és kimenő forgalma az optimális úton haladjon, ahelyett, hogy az XRN belső kapcsolatán menne keresztül.

Axelero ADSL – márciustól olcsóbb az otthoni széles sávú internet

Az ADSL napjainkban egyet jelent a gyors internettel: olyan technológia, amely a hagyományos telefonvonalat teszi alkalmassá a gyors internethasználatra mindenféle fúrás-faragás-szerelés nélkül. A megoldás lényege az aszimmetrikus adatátvitel, amely a letöltés irányában, a felhasználó felé lényegesen nagyobb adatforgalmat (azaz gyorsabb kapcsolatot) tesz lehetővé. Az otthoni internetezésnél épp ilyenre van szükség, hiszen az esetek többségében az adatok (szöveg, kép, hang) felénk áramlanak, és csak ritkán töltünk fel ilyeneket a világhálóra.

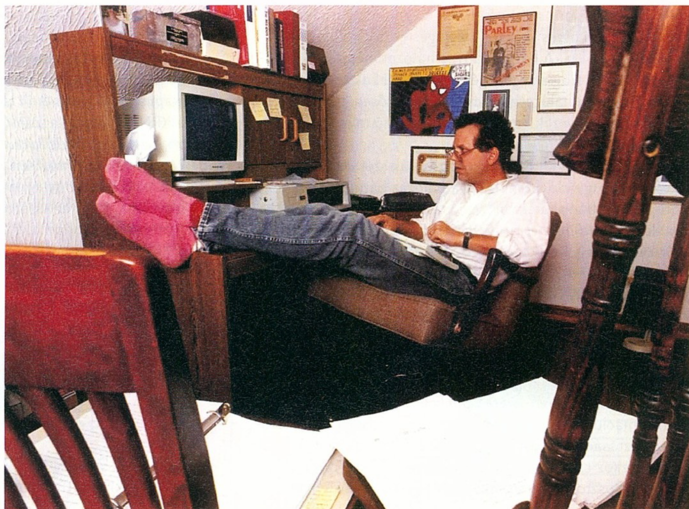
Az ADSL egyre növekvő népszerűségét elsősorban sebességének köszönheti, hiszen a hagyományos modemes kapcsolathoz képest – a Magyarországon jelenleg elérhető hozzáféréseket alapul véve – akár huszonhatszor gyorsabb kapcsolatot biztosít. Másik nagy előnye, hogy az internetezéshez nem tartozik telefonforgalmi díj, és a világháló használata nem foglalja le a telefonvonalat, hanem azzal egy időben lehetséges a beszélgetés vagy a faxolás is. Az ADSL a nap 24 órájában folyamatos széles sávú internetkapcsolatot biztosít fix havidíj fejében, így nem kell folyton az időt mérni vagy a kedvezményes időszakokra várni ahhoz, hogy pénztárcánkat kímélve netezhessünk.

Az ADSL a modemes kapcsolathoz képest az otthoni internetezés új kapuit nyitja meg. A weblapok gyorsan megjelennek, az igazi élményt nyújtó nagy, színes, akár mozgóképekkel teli oldalak is gyorsan elérhetővé válnak.

A bejelentkezésre nem kell várni, hiszen az összeköttetés folyamatos.

A zeneszámok, képek vagy akár teljes filmek letöltését pedig számítógépünkre bízhatjuk úgy is, ha nem vagyunk a közelében, hiszen nincs percdíj, amely a számlát növelné. Végre belefeledkezhetünk a különféle online fórumok, chatszobák használatába, miközben akár a kedvenc zenei stílusunkra hangolt internetes rádióállomások CD-minőségű programját hallgathatjuk.

2003. március 1-jétől – az internethasználat terjedését elősegítő kormányzati támogatás révén létrejött alacsonyabb nagykereskedelmi díjaknak köszönhetően – az Axelero Internet új, az eddigieknél átlagosan 25%-kal olcsóbb internetezést biztosító előfizetési konstrukciókat vezetett be. Ennek keretében jelentősen csökkent a lakossági széles sávú ADSL-hozzáférés előfizetői díja is, a két különböző letöltési sebességet – 384 és 512 kbps – kínáló szolgáltatás mostantól bruttó 9900, illetve 11 900 forinttól érhető el. És mindezt bármely napszakban, akár folyamatos használat mellett is, kapcsolódó telefonszámla nélkül.

Szalay Dániel / dszalay@webmester.hu

Pierrot, az éjszakai hálóbagoly

Marosi Z. Tamás, *vagy ahogy többségünk a népszerű énekes-zeneszerző-producert ismeri:* Pierrot *a melankolikus, szomorkás, elgondolkodtató stílushoz illő nevet az 1980-as évek második felében vette fel. Nyilván sokan emlékeznek még rá, hogy éveken át fehér szomorúbohóc-maszkban lépett fel. Igényes popzenéjét nagyon hamar megkedvelte a közönség, s népszerűsége azóta is töretlen, pedig egy időben visszavonult az énekléstől. A fehér maszktól ugyan már megvált, de a hazai weben a zenészek közül gyakorlatilag elsőként megjelenő Pierrot honlapja azóta is rendületlenül üzemel, sőt sok-sok különlegesség is található rajta. S amint azt az Internet Kalauznak elárulta, ismét nagy dobásra készül.*

■ Jelenleg időm legnagyobb részét egy igazi multimédiás munka, egy számítógépes kalandjáték fejlesztése tölti ki. Ebben természetesen sok zene és egyéb hangfelvétel is helyet kap, de feladatom szerint az egész projektet kell átlátnom és működtetnem, így minden oldalával sokat foglalkozom. Emellett a futó produkciók továbbmozdításai

jelentenek időszakos munkát (remixek, kislemezek, videoklipek stb.), valamint a legutóbbi Kartel-korongon bemutatkozott BillyZone trió első lemezanyaga, amely szép lassan készülget. Mostanában többet koncertezem, mint azelőtt, és gyűlnek az ötleteim egy következő szerzői lemezhez is.

Ezek szerint nem unatkozol. Az interjú kapcsán is éjjel értelek el, úgy tudom, te is az éjjeli baglyok közé tartozol. Ez a munkád jellegéből, a napközbeni elfoglaltságodból adódik, vagy köze van az internethez is?

Mindenhez köze van. Az alkotó ember élete úgy formálódik, hogy az éjszakáknak nagyobb szerepük lesz, mint a nappaloknak. Én már nagyon régóta élek „bagolyként", s néha ugyan jólesik korán lefeküdni, és reggel kelni fel, nem pedig délelőtt, de alapvetően nem változik meg az életmódom. Az internetezés korai szakaszában az éjszakai telefontarifák is ezt az életstílust erősítették, manapság azonban, azt hiszem, csak a megszokás kényszerít arra, hogy hajnalig nyomjam a billentyűket.

Hány órát dolgozol naponta a számítógéppel? A zenén kívül mire használod még?

Naponta sok-sok órát ülök a gép előtt. A zenei szoftverek mellett grafikai és egyéb multimédiás programokat kezelek. Ezenkívül szinte folyamatosan dolgozik a Netscape-em is, hiszen az ADSL segítségével mindig online vagyok.

Emlékeim szerint az elsők között jelentél meg a neten, hiszen már 1996-ban, a „hőskorban" is elérhető volt egy korábbi verziójú honlapod. Hogyan csöppentél bele az internetes életbe?

Annak idején nem hittem el, hogy az általam megálmodott információdzsungelbe beléphetek, és ott kedvemre kutakodhatok. Máig hálás vagyok azoknak a szerencsés barátaimnak, akik már korábban hozzáfértek az akkoriban jobbára szöveggyűjteményként létező internethez, és bemutattak minket egymásnak. Gyorsan fellángolt a szerelem közöttünk. 1996-ban már saját szerverem volt (igaz, ez Los Angelesben történt), és már működött a www.privatemoon.com domainem, valamint az e-mail címem is.

Miért jó netezni? Mit üzensz azoknak, akik jelenleg még összeráncolt szemöldökkel nézik az egész világhálót, és elzárkóznak a szörfözéstől?

Mit üzenek az idegenkedőknek? Körülbelül azt, amit az utazástól félőknek: ha nem próbálják ki, nagyon sokról lemaradnak, és nem túlzás, hogy szegények maradnak egész életükön át!

Ha már a honlapod szóba került: nem dühít, hogy a pierrot.hu címen nem a te lapjaidat lehet elérni, s emiatt esetleg néhány érdeklődő nem jut el az oldaladra, a www.pierrot.privatemoon.com-ra? Nem próbáltad megszerezni a .hu végződésű címet?

A pierrot.hu domain a Café Pierrot kávézó tulajdona, amely legalább anynyira jogosult rá, mint én. Gondolkodtam a dolgon, de azt hiszem, nem ez a legfontosabb kérdés – még az internet oldaláról szemlélve sem.

Nem túl gyakori, hogy egy zenésznek olyan komplex honlapja legyen, mint amilyen a tiéd. Az meg aztán tényleg nem mindennapos, hogy egy ismert muzsikus, akinek nyilván nincs sok szabadideje, saját maga válaszoljon a honlapjára látogatók kérdéseire, például a vendégkönyvbe érkező felvetésekre. Hogyan sikerül erre is időt szakítani?

Szerencsére a honlappal kapcsolatos munkák súlya nemcsak az én vállamon nyugszik. A szerkezet ötlete és sok menüpont tartalma ugyan tőlem származik, de van segítségem a levelek megválaszolásánál és a vendégkönyv kezelésénél is. A honlap külseje egyébként *Gazdik Richárd* barátom keze munkájának eredménye.

A Pierrot-webkikötőn még nyereményjáték is található. Ezt látogatócsalogatónak szánod? És akkor még nem is beszéltem arról, hogy a site-ról a csengőhangoktól kezdve a különleges háttérképekig mi mindenhez hozzá lehet férni...

Pierrot, az éjszakai hálóbagoly

Szalay Dániel / dszalay@webmester.hu

■ Igen, az volt a célom, hogy minél gazdagabb weboldalt kínáljak fel a közönségnek. Egy lassan tizenöt éve működő előadó esetében ez persze könnyebben megvalósítható, mint egy újdonsült produkciónál. A menüpontok nagy része a múltam megismerését segíti, nem egy újságíró innen készült fel a velem készítendő interjúra. Elsősorban nem az új vendégek csalogatása, hanem inkább a meglévő rajongók szórakoztatása céljából készült minden, illetve egyfajta könyvtárként funkcionál, ahol a munkásságommal kapcsolatos infók fellelhetők. Éveken keresztül működött a nem túl fantáziadús, ám kifejező nevű Pierrot Klub, amelynek üzemeltetése közben világossá vált számomra, hogy milyen típusú emberek az elsődleges „vevőim”, és ezek a fiúk-lányok milyen dolgokra fogékonyak, mire kíváncsiak. Valószínűleg ezek a tapasztalatok vezettek a honlap tervezésénél.

■ ***A honlapodon számos saját, szabadon letölthető, közel CD-minőségű MP3-hanganyag található, sőt mi több, még videóklipek is vannak. Joggal merül fel tehát a kérdés: előadóművészként mit gondolsz az internetes fájlcserehálózatokról? Nem félsz attól, hogy ha a honlapodon elérhetők a zeneszámok, esetleg nem veszik meg a CD-idet, hanem inkább letöltik a netről?***

■ A véleményem az internetes zeneterjedéssel kapcsolatban meglehetősen összetett. Egyrészt a baj mára már nem közeledik, hanem be is következett. A CD-másolás és a neten történő zenei cserebere (a magyarországi lehetetlen médiahelyzettel megerősítve) gyakorlatilag tönkretette a poppiacot. Ma csak az ultrakommersz, fröccsöntött bóvli a piacképes zenei termék, a nyitott füleknek és szellemiségűeknek szánt produkciók rendre megfeneklenek azon a zátonyon, amelyet a saját közönségük hoz létre a felvilágosult „nahát, ez milyen jó, letölthetem valahonnan?” attitűdjével. Aki pedig elég ostoba, nem ért a technikához, megvezethető a média által, és emellett az ízlése is borzasztó (mitől lenne jobb?), az élteti az hipergagyit, és vásárol – mert számára ez az egyetlen lehetőség, hogy hozzájusson rágógumi-adagjához. Ma már ott tartunk, hogy az erőteljesen felhígult hazai színteret az pocskondiázza elsősorban, aki minderről tehet. A fiatalok nem győzik hangoztatni, hogy milyen értéktelen a magyar popzene (és a felszínt szemlélve ebben igazuk is van), miközben a magatartásukkal ők maguk tehetnek arról, hogy kedvencük választásra kényszerült: vagy befejezi működését, vagy az életben maradásért vállalja a szemétgyártást.
A probléma világszintű, de egy Magyarország-méretű kis kultúrában tud csak végzetes pusztítást véghezvinni.
Másrészt az MP3 kérdése technikai természetű. Nyilván jó dolog, ha használjuk az új lehetőségeket, és én magam is nap mint nap találkozom az MP3-mal. Még zenét is töltök le néha, mert nagy gyűjtője vagyok néhány nyolcvanas évekbeli előadó ritka felvételeinek, és ezeket szinte lehetetlen másképpen megszerezni. Ha meg olykor mégis rábukkanok egy elfekvő bakelit kislemezre valahol Londonban, akkor a legnagyobb természetességgel és örömmel vásárolom meg, mert valóban gyűjtő vagyok. Márpedig a gyűjtő és a rajongó csak az eredetire vágyik. Ezért tartom vérlázítónak, ha valaki az autogramkérő levélben küldi el kedvencének a fénymásolt kalózlemez borítóját, vagy ha ugyanaz az illető hihetetlen nagy fanként mutatkozik be egy fórumon, miközben rajongásának tárgya számára csak TDK feliratú lemezeket produkált.

■ ***Gyakran vásárolnak abban az internetes boltban, amelynek segítségével elektronikus úton lehet megrendelni a lemezeidet?***

■ Igen, a szolgáltatás meglepően népszerű. Ennek oka persze elsősorban az alacsony árakban rejlik, de valószínűleg az is számít, hogy a hivatalos weboldalon láthatóan megbízható helyről, mondhatni első kézből származik a termék és az információ. Én magam is szívesen vásárolok ilyen helyeken, igaz, a nagyobb kereskedők szintén megbízhatók a világhálón. Néhány általam kezelt produkcióval közösen egy olyan akciót tervezünk, amely kifejezetten a netes terjesztés lehetőségeit hivatott tesztelni: karácsony környékén csak a honlap látogatói számára például Pierrot- és Ganxsta Zolee & The Kartel-kislemez is készül (persze külön-külön), amely a hagyományos változat mellett letölthető verziót is jelent majd.

Beszéljünk egy kicsit általánosságban a zenei weboldalakról! Mit gondolsz, milyen az igazán jó előadói honlap? Tudsz-e tanácsot adni azoknak a zenésztársaidnak, akik csak most kezdik felfedezni a netet?

■ Alapvetően kétfajta zenészhonlap létezik. Az egyik az amatőré, aki igyekszik egyfajta portfólióként működtetni a weboldalát, a másik pedig egy létező, megvásárolható, működő projekt mellé kínál adalékinformációkat. Ezekre az oldalakra más és más tartalom szükségeltetik, de mindegyik számára fontos a visszajelzés, a feedback – ami leginkább egy vendégkönyv üzemeltetésével gerjeszthető –, valamint a naprakész információk közlése, hiszen az egyéb kiadványokkal szemben az internetes megjelenés legnagyobb előnye a frissesség. Javaslatként talán csak annyit mondanék, hogy érdemes mindenkinek kicsiben, korlátokat felállítva gondolkodnia, mert a design bélyegméretben is megvalósítható, ám a tartalom burjánzása, a rendezetlen információkat tartalmazó „slejfnik" szaporodása csak így állítható meg. Ráadásul még senki nem kérte számon a miniatúrafestőn, hogy híján van a freskóknak...

Van-e esetleg valamiféle elképzelésed, víziód, hogy milyen lesz a jövő, a XXI. század művésze? Képes lesz-e idővel minden alkotó olyan nyitottsággal használni a digitális technikát, mint te, vagy esetleg a zenészek társadalma is két csoportra szakad, a hagyományos és a multimédiás művészekére?

■ A zene és a vizualitás nagyon régóta összetartozik. Ráadásul a videoklipkorszak eljövetele óta a lemezborítókon, a plakátokon és a koncertlátványképeken túl már az otthonunkban is megjelent – persze csak ha bekapcsoljuk a televíziót. Amennyiben egy művész nem csupán a gitár hat húrjára koncentrál, de arra is, hogy milyen nadrágban, mekkora terpeszben és hány szegeccsel mutat jól, már foglalkozott a produkció látványával. Ha a színpadra különleges effektusokat tervez, és álmában klipet forgat, megtette a következő lépést.
A megvalósítás pedig ma már tényleg közel van az egyszerű emberhez: napjaink számítógépei a tömény multimédiáról szólnak. Ha a ze-

Szalay Dániel / dszalay@webmester.hu

Pierrot, az éjszakai hálóbagoly

nésznek némi affinitása van a technikához, sok okosat tud művelni egy-egy szoftverrel. Persze azért vigyázni kell: azáltal, hogy van egy Photoshopod, még nem válsz grafikussá. Hiszen ha megfordítom, azonnal érthető a képlet: melyik grafikus lesz zenésszé pusztán azért, mert gitárt fog a kezébe? Szóval ha minőségi munkát szeretnénk, sosem szabad képzett szakember bevonása nélkül túl messzire menni.

Egy zenész, miután elkészült a remekműve, milyen gyakran hallgatja vissza a saját dalait? Egyáltalán: visszahallgatja?

Időnként visszahallgatom. A stúdiómunkák végén rendszerint csömöröm lesz a daloktól, de a gyártási procedúra által igényelt két-három hét általában elegendő ahhoz, hogy a frissen kicsomagolt CD meghallgatása már majdhogynem „szűz füllel” történjen. Ilyenkor figyelmesen végighallgatom, „kiolvasom” az albumot, mint valamely rég várt kedvencemét. Később általában csak azért teszem be a lejátszóba, hogy felelevenítsem, hogy is volt az egyik vagy a másik dal, de bevallom, nem egyszer tovább is bent marad a korong...

Benne lennél egy kis játékban? Képzeljük ide azt a lemezjátszót, amely mindössze egyetlenegy Pierrot-dal lejátszásra képes, azaz választanod kell. Tudnál-e dönteni? Magyarán mondva: van a saját dalaid között olyan igazi nagy kedvenc, amelyet mindegyiknél jobban szeretsz?

Minden egyes dal egy-egy gondolatom, egy-egy hangulatom manifesztációja. Az ítélet bizonyára erősen befolyásolt lenne az adott körülmények által. Persze szakmailag is nézhetném a dolgot, de hál' istennek ez sem könnyítene sokat. Na jó: azt hiszem, hogy például a Játék lemezre készült Van miért című dal a legtöbb szempont szerint jól sikerült darabnak mondható.

Mit gondolsz, lehet a zene olyan vonzerő, amely sokakat felcsábít a hálóra?

Nem, azt hiszem, hogy az internet elsősorban szöveg, azután kép, és csak ezt követően mindenféle egyéb, így például zene is. Persze a világ elérhető általa, tehát a világ zenéje is. A meglehetősen egyoldalú, ostoba médiafal (kereskedelmi rádiók, tévék, bulvárlapok stb.) mellett szerintem az internet az egyetlen lehetőség, hogy az ember átnézzen minden felett, és ne azt egye meg, amit erőszakkal elé raknak, hanem képes legyen megkeresni azt, ami neki szól, ami az ízlésének leginkább megfelelő. Ne higygyünk hát a médiának, ne legyünk lusták, és nézzük meg, hogy valóban mi történik a zenei világban. És vásároljunk lemezeket az interneten: a kínálatbeli különbség majdnem olyan szembetűnő, mint a kilencvenes évek elején, a nagy lemezkiadók beérkezése előtt.

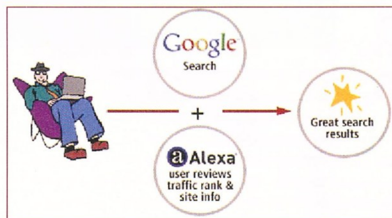
Vannak-e kedvenc webhelyeid?

Elsősorban a kalandjátékos oldalakat, az azokon megjelenő kritikákat, értekezéseket, fórumokat olvasom. Egyébként 1996 óta megszűnt számomra a szörfözés élménye, ami azt jelenti, hogy manapság legfeljebb konkrét kutatási céllal keresek fel általam nem ismert oldalakat. Ilyenkor sokat használom a keresőportálokat, az online szótárakat és néhány webringet, de gyakran ellátogatok például az Amazon-honlapokra is, ha DVD-t, CD-t vagy könyveket kívánok vásárolni.

Audit Alexától

Egyszer már írtunk az Amazon.com-csoporthoz tartozó San Franciscó-i Alexa Internetről, amikor a cég „időgépét" mutattuk be, vagyis azt az archívumot, amely a korábbi évek arculataiból őriz egy-egy weboldalt.

Akkor elmentünk a **www.alexa.com** főszolgáltatása mellett, amely lényegében a világ különféle website-jainak forgalom szerinti rangsorolása. Ez a szolgáltatás látszólag felesleges, hiszen ma már minden valamirevaló site független auditorral méreti a forgalmát, ám ha ellátogatunk a **webaudit.hu** vagy az **auditonline.hu** címre, akkor láthatjuk, hogy sok kisebb webszolgáltató nem egyedül áll a mérlegre, hanem maga köré toborzott társaival, és ez az úgynevezett network próbál egyre nagyobbnak mutatkozni, hogy forgalmában felvegye a versenyt a piacvezetőkkel.

Az alexa.com bizonyosan nem teszi a mérleg ugyanazon serpenyőjébe a körtét és a krumplit, nála a főegység a domain, és egy site-nak azt tekinti, ami az adott domain alatt megtalálható. A mérés nem ugyanúgy történik, ahogy az auditszoftvereknél, amikor is egy kis egypixeles képecskét a mérőszerverről kell behívni az oldalba, hanem egy sokmilliós mintából statisztikai módszerekkel számítják ki a napi oldalletöltést és a napi látogatói létszámot, s ezek kombinációjából alakítja ki a szoftver a háromhavi átlagszámok szerinti rangsort.

Ez eltérhet ugyan a Webauditnál mért adatok nyomán kialakult rangsortól, de elképzelhető, hogy ha magát az adott domaint és a hozzá tartozó site-ot nézzük, akkor az alexa.com értékelése pontosabb, hiszen a nagyobb (és kisebb) portálok networknek nevezett szövetségeiben sok össze nem tartozó árucikk – ahogy mondani szokás: kegyszer, vegyszer, óvszer – kerül egy serpenyőbe.

Március végén az előző háromhavi forgalom alapján nagyjából így nézett ki a nagyobb magyar hírportálok alexa.com szerinti ragsora (az utolsó számjegyeket kerekítettük):

Origo	~ 2 000.
Startlap	~ 3 600.
Index	~ 4 400.
Korridor	~ 12 600.
Stop	~ 19 100.
RTL Klub	~ 19 500.
Prím	~ 20 400.

A lista naponta változik, de a háromhavi átlagok alapján a magyarországi nagyobb portálok rangsora így alakult (a helyezés a világ össze site-jának mezőnyében értendő).

És ha már felmerült a Prím neve, nézzük meg az informatikai hírportálok sorrendjét (meglepő nagyságrendi különbségek tapasztalhatók):

Prím	~ 20 400.
Terminál	~ 25 500.
Supergamez	~ 31 500.
HWSW	~ 107 300.
Root.hu	~ 283 000.
Számítástechnika.hu	~ 731 000.

A gazdasági lapok a dobogós informatikai lapok mögött jócskán lemaradnak:

fn.hu	~ 48 800.
napi.hu	~ 72 300.
hvg.hu	~ 110 800.
portfolio.hu	~ 200 000.

Felzárkózóban vannak viszont a klasszikus napilapok online verziói, a Népszavát leszámítva (ide soroljuk az MTI hírportálját is):

Magyar Nemzet	~ 13 600.
MTI	~ 27 000.
Népszabadság	~ 28 000.
Magyar Hírlap	~ 32 000.
Népszava	~ 129 000.

(Érdekesség, hogy az első ötvenezerbe, vagyis a gazdasági site-ok élmezőnyébe még az Adverticum is belefér, viszont a Habostorta, amely a maga köré szervezett hálózattal a Webaudit szerint a második legforgalmasabb magyar site-csoport, önmagában nem fér be az első százezerbe...)

A forgalom mellett érdekes keresztolvasottsági adatokat is kaphatunk az oldalról, vagyis hogy azok, akik ezt vagy azt a site-ot nézik, mit látogatnak még. Összehasonlíthatjuk 2-3-4 konkurens rangsorának alakulását 3, 6 vagy 12 hónapra visszamenően, megtudhatjuk, hogy kik és hányan linkelnek az adott oldalra, s elolvashatjuk, hogy a látogatók miként értékelik az adott oldalt. Összességében elmondható, hogy az Alexa.com hasznos támpontot nyújt az egyre szaporodó webkikötők közötti eligazodáshoz, navigáláshoz.

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

Egérfogó

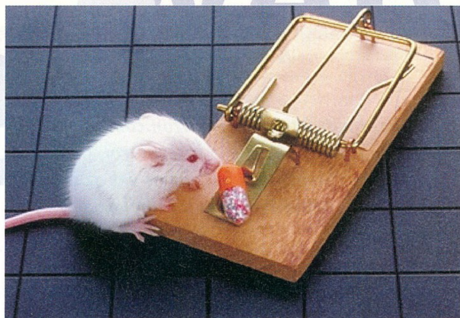
Egy egérfogó mindig jó a webháztartásban. Hogy mire használod, azt neked kell tudnod, de azért mi is adunk tippeket.

Az egérfogás, vagyis „capture mouseposition", ahogy a webes Javascript-tanácsadó oldalakon találkozhatunk a témával, abból áll, hogy lekérdezzük az egér pozícióját. Bármennyit is közeledett egymáshoz az Internet Explorer és a Netscape, azért egyéniségüket megőrizték, úgyhogy a lekérdezés még mindig változatos formában történik. Itt jegyzem meg, hogy egyszerűen már nem vagyunk hajlandók az Ns4-gyel foglalkozni, mert azt már az Ns6.x-7.x óta kitagadott és megtagadott ősnek tekinthetjük. Hasonlóképen IE5 alatti verziókkal sem foglalkozunk, ahogy a Keravillban sem árulnak a villanykörtepolcon petróleumot annak, aki még nem váltott át a világítás újabb verziójára. Ez persze meg is könnyíti a dolgunkat:

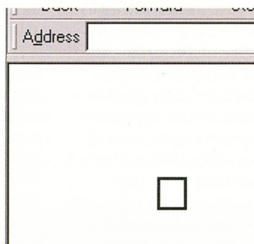
```
<script language="Javascript">
var ie5 = (document.getElementById && document.all);
var ns6 = (document.getElementById && !document.all);
Xpos=0;
Ypos=0;
function trackMouse(e){
var Xpos= (ie5)?event.x:(ns6)?clientX=e.clientX:false;
var Ypos= (ie5)?event.y:(ns6)?clientY=e.clientY:false;
if (Xpos>100 && Xpos<120 && Ypos>100 && Ypos<120)
parent.location.href="masik.htm";
window.status = "Xpos= "+ Xpos + " Ypos= " + Ypos;
}
document.onmousemove= trackMouse;
</script>
</head>
```

Már csak a copyright miatt is megjegyzem, hogy a kódot a **www.getelementbyid.com**-tól csórtam, és kicsit szétziláltam.

Ugye, **ie5** változó értéke „true", ha **IE5**-ben vagy a fölött járunk, mert mindkét objektumot tudja kezelni, az **ns6** változó meg akkor „true", ha **Ns6**-ban vagy a fölötti böngészőben bámulják oldalunkat. A kékkel szedett sor folyamatosan kiírja alul, a státussorban a kurzor pozícióját. Ezt akár ki is veheted, attól függ, mire fogod használni az egérfogót. Hogy mire lehet használni, arra rögtön a pirossal szedett

sor mutat egy példát. Ha a kurzor arra a négyzet alakú területre téved, amelyet most feketével kiemeltem, akkor automatikusan bejön a **masik.htm** nevű dokumentum.

Természetesen oldalbetöltés helyett bármilyen más eseményt is hozzárendelhetsz.

Ragadjunk le az én ötletemnél: mondjuk egy terrorista vagy, és azt szeretnéd, hogy a titkos oldalaidra csak anarchista barátaid léphessenek be. A terv az, hogy hogyan szerezzük meg a gittet, amelyet majd rághatunk. Ennek titkos részleteit tartalmazza az oldal. Ez a módszer így persze nem jó, mert bármelyik nemzetbiztonságis belekukkant a kódba, és máris tudja, hova kell vinni a kurzort, hogy elolvassa a haditervet. Továbbá az sem árt, ha beteszed a következő metataget az oldaladba:

```
<meta name="robots" content="noindex ">
```

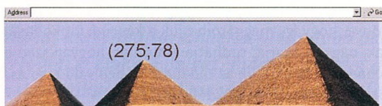
Mert hiába titkos, ha a robotok leindexelik, akkor bármelyik keresőben előbukkanhat véletlenül.

Ezért tervünk a következő: beteszünk egy képet az oldalra, és annak valamely pontja kiad egy (**x;y**) koordinátaértéket. Ha készítünk egy olyan oldalt, amelynek a címét úgy állítjuk elő, hogy **Xpos+Ypos+".htm"**, akkor ha valaki arra és csakis arra a pontra kattint, amelyet mi belépőnek szántunk, betöltődik neki a titkos oldalunk, de ha csupán egy

pixellel is arrébb kattint, az jön be neki, hogy az oldal nem létezik.
Csináljunk egy konténerelemet (vagyis <div></div>), amelyet érzékennyé tehetünk az egérkattintásra.

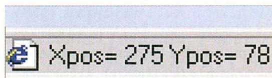
```
<div onclick="betolt()" style="position:absolute; left:0px; top:10px;"><img src="p.gif"> </div>
```

Ez a böngészőben így néz majd ki:

(Odaírtam a csúcs koordinátáit az értetlenkedők kedvéért...)

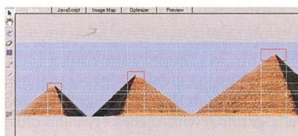
Az onClick esemény bekövetkezése azt jelenti, hogy valaki rákattint a piramisainkra. Mondjuk, hogy a mi titkos belépőpontunk a középső piramis csúcsa. Mivel konténerelemünket pontosan beállítottuk, hogy a (0;0) pontnál kezdődjön, a csúcs koordinátáit pontosan be tudjuk mérni, ha rávisszük a kurzort, és megnézzük a státussorban a kurzor pozícióját.

Most kellene nekünk csinálni egy 27578.htm nevű fájlt, és a csúcsra kattintva bejön a titkos haditerv. Persze félő, hogy még a mesterlövészek sem fogják eltalálni pont azt a pixelt, amelyet kell, még ha tudják is a helyét. Ezért jobb, ha megelégszünk azzal, hogy emberünknek valahová a 270 és 279, illetve a 70 és 79 közé sikerül kattintania. Vagyis vágjuk le a koordináták végéről az egyes helyi értéket, és legyen a titkos oldal címe 277.htm.
A titkosítást elvégző programocskánk roppant egyszerű:

```
function betolt()
{
parent.location.href=Xpos.toString().slice(0,2)+Ypos.toSt
ring().slice(0,1)+".htm"
}
```

A .toString() a számot karakterré alakítja (különben számként adódna össze, ami szintén járható út a fájlnév kialakításánál, de így nehezebb eltalálni a fájlnevet), a .slice() pedig lenyisszantja nekünk a szükséges részt. Ezt betesszük a fenti program után, és kész.
A lényeg az, hogy a forráskódból nem olvasható ki a titkos oldal címe, tehát aki látni akarja, megőszül, amíg megtalálja.
Egy másik trükkel hasonló módon lehet titkos oldalt elérhetővé tenni. Ez a megoldás, ha már copyrightot emlegettem az előbb, saját kútfőből származik, úgyhogy minden jog, így a tévedés joga is engem illet.
Ehhez a megoldáshoz egy szeletelőprogrammal (ilyet ingyen is beszerezhetsz, például letöltheted az Ulead SmartsaverPro ingyenes próbaváltozatát a www.ulead.com címről) szétdaraboljuk a képet mondjuk 10x10, azaz száz darabra. A program mindezt egy táblázatba pakolja bele, s ha ezt berakod az oldaladba, akkor a kép egésznek látszik. Ezt arra szokták használni, hogy gyorsabban töltődjenek le a nagy képek.

A táblázat egy részlete - persze kipucolva belőle a fölösleges dolgokat - így néz ki:

```
<TABLE BORDER=0 CELLPADDING=0 CELLSPACING=0
WIDTH=728 HEIGHT=174>
<TR>
<TD WIDTH=72 HEIGHT=17>
 <IMG onClick=adj(2) SRC="p-1x1.gif" WIDTH=72
HEIGHT=17 BORDER=0 >
</TD>
<TD WIDTH=32 HEIGHT=17>
 <IMG onClick=adj(7) SRC="p-1x2.gif" WIDTH=32
HEIGHT=17 BORDER=0 >
</TD>
<TD WIDTH=149 HEIGHT=17>
 <IMG onClick=adj(7) SRC="p-1x3.gif" WIDTH=149
HEIGHT=17 BORDER=0 >
</TD>
.
.
.
```

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

Egérfogó

Mindegyik képkockába beleteszünk egy adj(n) függvényhívást, ahol n tetszőleges szám vagy betű. Betű esetén természetesen idézőjelbe kell tenni a karaktert, valahogy így: adj("q"). Kicsit macerás, ha száz ilyen kockánk van, de megéri. Ha ugyanis most azt mondjuk gittrágó társunknak, hogy három pontra kell kattintania, mondjuk először a harmadik csúcsra, azután az elsőre, végül pedig a középsőre, akkor kapunk egy karaktersorozatot, amelyet az alábbi kis program összegez:

```
<SCRIPT language="Javascript">
<!--
var i=0
var cim=""
function adj(x)
{i=i+1;
cim=cim+x;
 if (i==3) parent.location.href=cim+".htm";
}
//-->>
</SCRIPT>
```

A kombinációk száma, ha minden képkockánál mást adunk hozzá a címhez, 100x100x100, vagyis egymillió. Azaz ezzel a módszerrel a gittoldal feltörőjének egymillió oldalcím közül kellene kiválasztania a helyeset. Jó, nyilván nem utolsónak jön be neki, ha szerencséje van, az ötszázezredik próbálkozásra eltalálja, de mi addigra már megszereztük a gittet. Ám ha ez nem elég neked, akkor a hármast cseréld ki egy nagyobb számra, s minden növekménnyel százszorosára nő a kombinációk száma. Mivel a kockák méretét mi állítjuk be, aki tudja, hová kell kattintania, nem fogja eltéveszteni, még akkor sem, ha 10 dioptriás szemüveget hord.

A jobb egérgomb letiltása

Létezik az oncontextmenu esemény, amelyet éppen a jobb egérgombbal való kattintással lehet aktiválni. Ha ezt az eseményt letiltjuk, akkor a jobb egérgomb lebénul. Ennek egyik fő előnye, hogy így meggátolhatjuk a képeink lopkodását, bár aki nagyon akarja, tudhatja a módját, hogyan szedje ki a cache-ből. Ha letiltjuk az oldal cache-ben való tárolását, akkor még nehezebb lesz a dolga. Ezt a

```
<meta HTTP-EQUIV="pragma" content="no-cache">
```

beírásával tehetjük meg. Ha az egész dokumentumban le akarjuk tiltani a jobb gombot, ott írjuk be a következőt:

```
<script language=JavaScript>
<!--
document.oncontextmenu=new Function("return false")
// -->
</script>
```

Ha viszont csak mondjuk a képeknél szeretnénk a jobb egérgomb funkcióit megakadályozni, akkor elég, ha a képnél tiltjuk le:

```
<img  oncontextmenu="return false"
src="piramisok.gif">
```

Ezt természetesen használhatjuk más HTML-elemek esetében is.
Hát, további jó egerészést!

A jövő technológiái (III.)

A matematika és a HTML

Novák Áron / aaron@szentimre.hu

Ebben a hónapban a MathML szabvánnyal foglalkozunk. Azok kedvéért, akik nem olvassák rendszeresen az ink-et, lássuk, mire való a MathML (a cikk első része az ink 2003. január-februári számában olvasható). Többször kerestem matematikával kapcsolatos weboldalakat a neten, de a kínálat kiábrándító. Ennek nyilván több oka is van. Egyrészt a matematika mindennapjainkban sem foglal el előkelő helyet, másrészt eddig a HTML nem tudott megfelelő támogatást biztosítani a matematikai vénával megáldott tartalomfejlesztőknek. (A Sulinet www.sulinet.hu/cgi-bin/ba.cgi?f=/ematek/index.html oldalán a bonyolultabb egyenleteket, képleteket képként kellett beilleszteniük a fejlesztőknek.) Erre kínál gyógyírt a MathML egy egységes matematikai jelölőnyelvvel. A komolyabb matematikai alkalmazások már ma is lehetővé teszik MathML létrehozását. A Mathematicában és a Maple-ben benne van a teljes MathML-támogatás. (Egy pár hely, ahol Magyarországon Mathematicát használnak: silver.szote.u-szeged.hu/math/mmterem.html, www.ymmf.hu/egysegek/matek; de komoly üzleti felhasználásra is alkalmas: www.e-business.com/products/usesofmath1.htm.) A matematikával foglalkozóknak a kezükben van az eszköz MathML-tartalom létrehozására. De vajon mi a helyzet a böngészőkkel? Jelenleg az Internet Explorer csak bővítőmodulokkal (plug-inokkal) képes megjeleníteni, de a Mozilla alapú böngészőkkel (Mozilla, Phoenix, Netscape, Galeon, Camino stb.) már probléma nélkül megnézhetjük az efféle oldalakat. Az Opera egyelőre nem támogatja ezt a szabványt, ahogy a Microsoftnál sem tervezik a közeljövőben a MathML megvalósítását böngészőjükben.

A gyakorlatban

Ha nincs MathML-es böngészőnk, akkor is lehetséges a következő kódok kipróbálása. A **www.mathmlcentral.com** címen a Mathematica szoftver készítői egy webes MathML-kiértékelőt hoztak létre. Megadjuk a MathML-kódot, és máris készül belőle a JPEG- vagy GIF-kép. Elárulhatom, hogy a cikk illusztrációja is ezzel készült. Azoknak, akiknek rendelkezésére áll MathML-t ismerő böngésző, könnyű dolguk van, webbrowserüket használhatják a leírtak kipróbálására. (A CD-mellékleten ingyenes, beépített MathML-támogatással rendelkező Mozilla, Amaya és Phoenix böngészők sorakoznak többféle operációs rendszerre. Akik viszont az Internet Explorert szeretnék MathML-megfelelővé tenni, keressék fel a **www.dessci.com/en/products/mathplayer/welcome.asp** oldalt.) Nézzük meg, hogyan is kell a MathML-t a HTML-be építeni:

```
<?xml version="1.0" encoding="iso-8859-2"?>
<!DOCTYPE html
  PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"
  "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-
strict.dtd">
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml"
xml:lang="hu" lang="hu">
<head>
</head>
<body>
<math
xmlns="http://www.w3.org/1998/Math/MathML">
Ide jön a MathML-kód
</math>
</body>
</html>
```

Ez szépen megy az Amayában és a Mozilla alapú programokban, de az Explorerben, MathPlayerrel nem.

Novák Áron / aaron@szentimre.hu

A jövő technológiái (III.)

A matematika és a HTML

A MathPlayerrel felszerelt Internet Explorerek esetében így kell kinéznie az oldalnak:

```
<html
xmlns:m="http://www.w3.org/1998/Math/MathML">
<head>
<object id=MathPlayer classid="clsid:32F66A20-7614-
11D4-BD11-00104BD3F987">
</object>
<?import namespace="m"
implementation="#MathPlayer" ?>
</head>
<body>
<p>
<m:math>
Ide jön a MathML-kód
</m:math>
</p>
</body>
</html>
```

Továbbá a MathML-elemeket ilyenkor m:-tal kell kezdeni. Valahogy így: <m:valami> </m:valami>. Látható, hogy az Explorer nincs igazán képben a MathML-t illetően, az Amaya (W3C-referenciaböngésző és -szerkesztő) által készített, MathML-t tartalmazó HTML-oldalt nem képes megjeleníteni még MathPlayerrel sem.
A továbbiakban elhagyom az „Ide jön a MathML-kód" előtti és utáni részt, de a példák csak ezzel együtt alkotnak webes publikálásra alkalmas kódot. Akkor vágjunk bele a közepébe!

Számok, változók, függvények – minden a fajtája szerint

Minden egyes elemnek meg kell adnunk, hogy mi is az valójában. Ez a <valami>ez az elem</valami> formában történik. Ismerős, ugye? Milyen kényelmes az egységes XML nyelv!
Az első csoportba sorolhatók a változó- és függvénynevek, valamint a szimbolikus állandók. Ezeket <mi>x</mi> jelöléssel látjuk el. A szimbolikus állandóra jó példa a π – ez a pi betűt helyettesíti leképezéskor. A **www.w3.org/TR/REC-MathML/chapter6.html** oldalon többet megtudhatunk ezekről az állandókról.

A második csoportot a számok alkotják, amelyeket <mn>1984</mn> formában adhatunk meg.
Szükség van még műveleti jelekre, ez a MathML szerint <mo>=</mo> alakban valósítható meg.

Első példa

Az eddigiek alapján már egy egyszerű képlet is elkészíthető:

```
<mn>1986</mn>
<mo>+</mo>
<mn>17</mn>
<mo>=</mo>
<mn>2003</mn>
```

Igazából ehhez nincs szükség a MathML-re, megoldható mindenféle jelölőnyelv nélkül is. Vannak azonban a matematikának olyan mélységei, amellyel nem birkóznak meg a régi böngészők. Nézzük, hogyan lehet a MathML segítségével felírni azt, hogy a számtani közép nagyobb a mértani középnél, vagy egyenlő azzal.

További lehetőségek

Mi szükséges hozzá? A korábbiakon túl tudni kell leírni gyökjelet és törtet. Ezen keresztül vesszük szemügyre a további lehetőségeket. A gyökjel gyakran előfordul a képletekben, a mértani középhez is szükség van rá. Az <msqrt>ez van a gyökjel alatt</msqrt> adja meg a négyzetgyököt.
X n-edik gyökét pedig a <mroot><mi>x</mi> <mi>n</mi></mroot> kifejezés írja le. Persze az első helyre nemcsak számokat írhatunk, hanem változókat és kifejezéseket is.
A törtjelet sem nehezebb meghatározni: <mfrac>számláló kifejezése nevező kifejezése</mfrac>.
Persze ahogyan a matematika világa nem elégszik meg ilyen egyszerű dolgokkal, a MathML-ben is temérdek lehetőséget találunk még. Azonban ez a cikk nem MathML-referencia, a teljes leírás a W3C weboldalán található.
Ahhoz, hogy a számlálóba több dolgot is be tudjunk írni, az <mrow> címkét kell használnunk, amellyel az elemek vízszintes egybetartozását jelöljük.

Második példa

Ennyi ismeret birtokában el tudjuk készíteni második példánkat:

<mfrac>	/Tört kezdete/
<mrow>	/Számláló/
<mi>a</mi>	/Számláló tartalma/
<mo>+</mo>	
<mi>b</mi>	
</mrow>	/Számláló vége/
<mn>2</mn>	/Nevező/
</mfrac>	/Tört vége/
<mo>	/Műveleti jel/
≥	/Ez a „nagyobb vagy egyenlő” jel megfelelője/
</mo>	/Műveleti jel vége/
<msqrt>	/Gyök alatti kifejezés következik/
<mi>a</mi>	/Két változó megadása/
<mi>b</mi>	
</msqrt>	/Gyökös kifejezés vége/

$$\frac{a+b}{2} \geq \sqrt{a\,b}$$

Íme, második példánk is előállt. A műveleti jelek teljes listája a **www.w3.org/TR/REC-MathML/appendixC.html** oldalon található, ez csupán ízelítő volt a jövő matematikai jelölőnyelvéből. Ha nincs kedvünk kézzel XML-kódot írni, amennyiben ismerjük a Mathematica program jelölésmódját, a **www.mathmlcentral.com/Tools/MSP/ToMathML** oldalon elkészíthetjük kódolás nélkül a fentieket. Szerencsére minden képzettség nélkül is gyárthatunk MathML-oldalakat, mégpedig az Amayával, amely többek között MathML-szerkesztő – windowsos és linuxos verziója a CD-mellékleten megtalálható. Amikor elterjednek a MathML-t támogató webböngészők (vagy a Microsoft is beépíti azt az Explorerbe), végre könnyű lesz matematikával foglalkozó weboldalakat készíteni. A következő részben az SVG-ről lesz szó ezeken a hasábokon. Addig is készüljenek a matematikával foglalkozó, színvonalas oldalak, nem sok van belőlük. Ezzel a módszerrel modembarát oktatóanyagok készíthetők (a GIF-képek sem annyira kicsik, mint az egyszerű szövegként tárolt képletek). A **www.szentimre.hu/mathml** oldalon megtalálható a cikkben leírt matematikai állítás bizonyítása, természetesen MathML-t tudó böngésző kell a megtekintéséhez.

Hivatkozások

www.w3c.org – A World Wide Web Consortium oldala
www.dessci.com/en/reference/webmath/tech/mathml.htm – MathML-lel foglalkozó oldal
www.w3c.org/Math – A W3C MathML-oldala

A CD tartalmából

MathML-kompatibilis webböngészők Windows és Linux alá:
files.letoltes.com/internet/mozilla-win32-1.2.1-huHU-installer.exe
mozilla.fsf.hu/installer/1.2.1/linux/mozilla-i686-pc-linux-gnu-1.2.1-huHU.tar.gz
mozilla.szentimre.hu/phoenix/0.5/phoenix-0.5-win32.zip
mozilla.szentimre.hu/phoenix/0.5/phoenix-0.5-i686-pc-linux-gnu.tar.gz

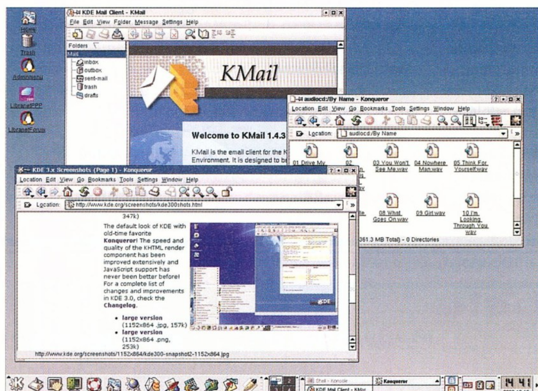
MathML-szerkesztő:
www.w3.org/Amaya/Distribution/amaya-GTK-snapshot.tgz – Linuxos
www.w3.org/Amaya/Distribution/amaya-WinNT-snapshot.exe – WinNT/2000/XP
www.w3.org/Amaya/Distribution/amaya-Win98-snapshot.exe – Win98/ME

Kis Ervin Egon / egon@ink.hu

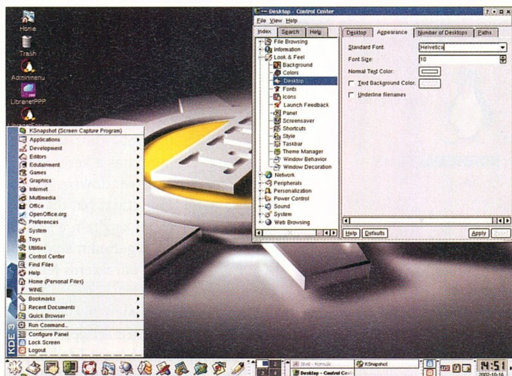
Linux-kaland (VI.)

E-migráció – félelem és reszketés Redmondban

A Linux-kaland előző része, amelyben multimédiás és képszerkesztő alkalmazásokkal foglalkoztunk, a nyomdába kerülés pillanatában – legalábbis részben – elavult, ugyanis lapzártakor érkezett a cikk végére is gyorsan odabiggyesztett hír, miszerint a néhány éve még saját disztribúcióval jelentkező Corel eltávolította weboldalairól a Linuxszal kapcsolatos összes linket, illetve megszüntette kifejezetten Linuxszal foglalkozó internetes oldalait. Így például már nem tölthető le a kitűnő pixelgrafikus alkalmazás, a Corel PhotoPaint 9 linuxos verziója, de maga a CorelLinux sem. Vajon mi vihette rá a Corel vezetőit erre a döntésre? Összefügg-e azzal, hogy a Microsoft két éve 153 millió dolláros tőkeinjekcióval állította talpra a gyengélkedő, ám valaha jobb napokat is látott céget? S ha igen, akkor ennyire félnének Redmondban a pingvinek elszaporodásától? A Linux-kaland befejező részében az asztali gépek jövőjéről, a Linux-migrációról – vagy „e-migrációról" – és a biztonságról, a vírusokról, a férgekről ejtünk szót.

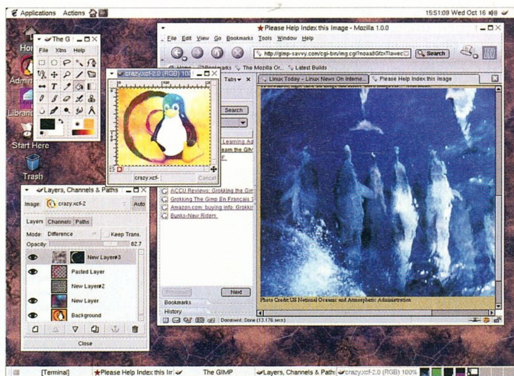

Az utóbbi egy-másfél évben egyre többször hallhattunk a **szabad forráskódú szoftverekről**, s bár kétség nem fér hozzá, hogy a világ asztali számítógépeinek döntő többségén az **MS Windows** termékcsalád valamelyik darabja fut operációs rendszerként, mégis rohamosan nő azoknak a száma, akik hisznek a **redmondi szoftveróriás** uralmának közelgő végében. Mosolyt fakasztó - és néha kétes eredetű - történetek kerülnek napvilágra *Bill Gates* csapatának belső küzdelmeiről és állítólagos ellenterveiről, pedig szerintem örülniük kéne, hogy végre lesz szoftver azok számára is, akik eddig egyszerűen „**ellopták**", amire szükségük volt. Legalább kevesebb lesz a kár, na meg a **System (T)Error**...
A számítógépes világ óriási társadalmi változásoknak néz elébe. Sokakkal együtt nekem is meggyőződésem, hogy e változások a **szabad szoftverek nagyarányú elterjedését** fogják magukkal hozni. Az internetes szerverek piacán már eddig is a **Linux** fejlődött a legnagyobb ütemben, de a hódítás most az otthoni felhasználók körében várható, és ez fogja a redmondi szoftveróriást érzékenyen érinteni. Pedig csak annyi történik, hogy normalizálódik a helyzet: a piac bármely területét nézzük, mindenhol egészséges egyensúly alakult ki az élmezőnyben. A legkézenfekvőbb példa talán a **Coca-Cola** és a **Pepsi** évszázados versengése, amelynek során általában csak egy-két százalékos előnyt sikerült elérnie valamelyik félnek. Azt hiszem, bárki több tucatnyi hasonló párosítást tudna felsorolni: Mercedes-BMW, Sony-Panasonic, Beatles-Rolling Stones, Róma-Párizs, káposztás tészta cukor-

ral kontra káposztás tészta borssal, de mint tudjuk, még a férfiak és a nők aránya is nagyjából egyensúlyban van az egész földkerekségen. Egyedül a **Microsoftnak** nem akadt eddig méltó párja az asztali számítógépek piacán. Ennek egyetlen előnye a felhasználók számára, hogy a **Windows** kvázi szabvánnyá vált: a világ összes hardver- és szoftvergyártója - leszámítva például az **Apple Macintosh** szélmalomharcosait - elsősorban Windowsra optimalizálva hozza létre termékeit, ezzel megkönnyítve azok terjedését és korlátlan felhasználását. Ez az előny ugyanakkor azt a hátrányt is hozza magával, hogy a fejlesztések - a sosem változó környezet és koncepció miatt - hosszú évekre **konzerválják** a hibákat. Olyan ez, mint amikor egy zárt közösség tagjai csak egymás között házasodnak: előbb-utóbb egészségtelen beltenyészet jön létre, ahol a kezdeti apró genetikai eltérések egy idő után kórosan eluralkodnak - de egy zárt közösségen belül gyorsabban terjednek, és nagyobb pusztítást végeznek a vírusok is...

Apropó, vírusok! Amikor Linux-guru barátomnak és tanácsadómnak mondtam, hogy a sorozat befejező részében a **linuxos vírusokról** szeretnék szót ejteni, azt válaszolta: akkor az nagyon rövid cikk lesz. S valóban, a kérdést el lehetne intézni annyival is: a Linuxot nem fenyegetik a vírusok, linuxos vírus nem létezik. Ez valójában csak féligazság, hiszen mi is a vírus? Rosszindulatú számítógépes program, amely a felhasználó akarata ellenére - és többnyire tudta nélkül - végez változtatásokat a rendszeren, de néha egyszerűen csak másolja magát, és terjed, ezzel okozva kárt. Ha a vírus egy program, miért ne létezhetne Linuxon is? A válasz egyszerű: elvileg létezhet linuxos vírus, csak éppen károkat nem igazán tud okozni, ugyanis **a Linux szigorú jogosultsági rendszerre épül**. A Windows DOS alapú változatainak (9x, ME) **FAT-fájlrendszere** egyáltalán nem ismeri a fájljogosultság fogalmát, azaz a számítógéphez hozzáférő bármely felhasználó lényegében korlátlanul nézhet meg, módosíthat vagy törölhet fájlokat, futtathat programokat. A Windows NT, 2000 és XP - amennyiben az alapértelmezésben felajánlott **NTFS-fájlrendszerrel** telepítették - már rendelkezik jogosultsági beállításokkal, viszont van egy alapvető elvi különbség a windowsos és a linuxos szemlélet között: az előbbiben mindent szabad, ami nincs megtiltva, az utóbbiban semmit nem szabad, ami nincs engedélyezve. Linuxon még az sem fordulhat elő, hogy az úgynevezett **„ukrán vírus"** pusztítson (az ukrán vírus a felhasználó közreműködésére épít, azaz például megkér minket egy általa vírusnak nevezett rendszerfájl törlésére vagy szélsőséges esetben

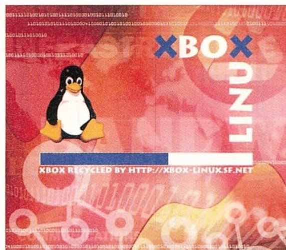

Linux-kaland (VI.)

E-migráció – félelem és reszketés Redmondban

Kis Ervin Egon / egon@ink.hu

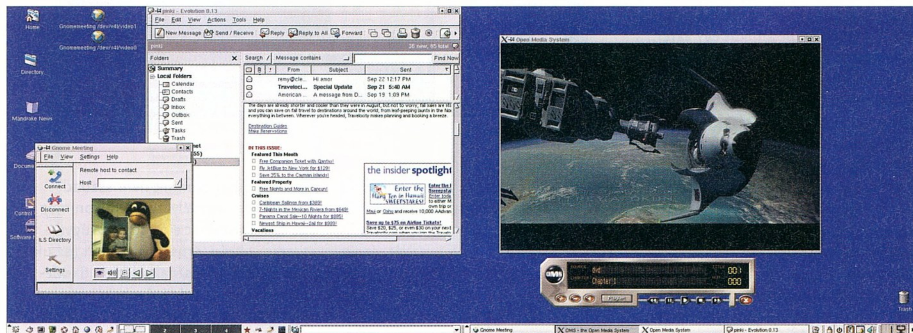
a „**format c:**" parancs kiadására), hiszen a rendszerfájlokhoz csak a „**root**", azaz a gép rendszergazdája fér hozzá, ő az egyetlen, akinek szinte mindent szabad. De a Linuxnál nemcsak a személyi felhasználók jogosultságai vannak meghatározva, maguk a programok is kvázi felhasználók, vagyis az aktuális felhasználó jogosultságaival futnak, így egyszerűen nem fordulhat elő, hogy egy idegen program engedély nélkül bármit is csináljon. A rendszergazdák által „**user error**"-nak nevezett felhasználói hülyeség ellen persze nincs orvosság: ha valaki nem tartja be a Linuxra vonatkozó szabályokat – például rootként bejelentkezve internetezik, vagy átállítja a jogosultságokat –, magára vessen. Bár pillanatnyilag még így sem leselkednek rá nagy veszélyek, hiszen a Linuxot egyelőre az is védi, hogy az egyéni felhasználók körében **sokkal kevésbé elterjedt operációs rendszer**, mint a Windows, tehát egyszerűen nincs akkora piacuk a vírusoknak, hogy érdemes lenne kidolgozni azokat. (További védelem, hogy a különböző disztribúciók azonos feladatokra eltérő megoldásokat alkalmaznak. Elvileg ugyan szabványos a fájlok, programok elhelyezkedése, de vannak egyéni megoldások, így adott környezetre írott vírus picit is eltérő körülmények között már életképtelen.) A vírusok mellett a trójai programok, férgek, e-mail vírusok is szinte kizárólag a windowsos rendszereket veszélyeztetik. (Elvétve akad egy-egy **féregprogram**, amely linuxos szervereket támad meg, de ezek egyrészt rövid életűek, másrészt az egyéni felhasználót nem veszélyeztetik.) Persze nem zárható ki, hogy idővel – amikor majd kiharcolja magának a megérdemelt piaci részesedést a Linux is – létrejönnek a **pingvinpusztító kórokozók**, de mivel az egész rendszer nyílt, és szabadon módosítható, a védőoltások is villámgyorsan meg fognak születni – bárki számára ingyen hozzáférhetően...

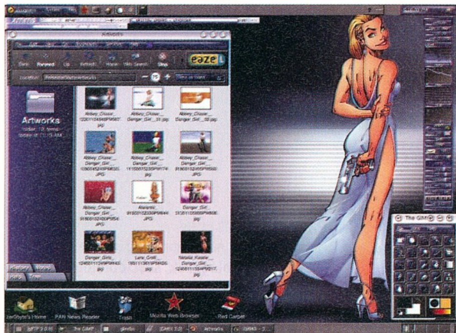

Bő fél évvel ezelőtt, amikor belefogtam a Linux-kalandba, teljesen a nulláról indultam. Nem volt semmi más a kezemben, csak pár év windowsos felhasználói tapasztalat (én már a Windows 95-tel kezdtem a számítógépezést, fogalmam sincs a DOS-ról, a karakteres felületről, a parancsokról), 2 GB üres hely a merevlemezemen és egy SuSE Linux 8.0 feliratú tetszetős, zöld doboz, benne három kézikönyvvel és a szükséges telepítő-CD-kkel.

A Linux-kaland – számomra és azok számára, akik követtek a felfedezőúton – kétféleképpen végződhet: a kalandorkedv lanyhulásával (maradunk a bevált régi rendszernél) vagy „**e-migrációval**", azaz a Linuxra való átköltözéssel. A magam részéről már félig-meddig átköltöztem, de biztos vagyok benne, hogy még sokáig megmarad a gépemen a lehetőség, hogy indításkor kiválasszam, milyen operációs rendszert szeretnék futtatni.

Az elmúlt fél évben egy nagyon fontos dologra jöttem rá: minél több időt tölt az ember a Windows mellett, annál nehezebb áttérnie más operációs rendszer használatára,

hiszen minden tevékenységéhez, szórakozásához, hobbijához már megszerezte a windowsos programot, ismeri a további beszerzési forrásokat, a program struktúráját, tudja a trükköket, felkészült a várható hibákra, hiányosságokra. Ha például valamilyen speciális programban tartja több száz vagy akár ezer adatból álló címjegyzékét, egyelőre sajnos még nem sok eséllyel fogja megtalálni azt a linuxos alkalmazást, amellyel ez a címjegyzék konvertálható. Persze a nyílt forráskód lényege, hogy a konvertáló segédprogram akár saját kézzel is megírható, de hát ehhez programozónak kell lenni. Viszont annak, aki most kezd ismerkedni a számítógéppel, azaz még semmilyen beidegződés, megszokás nem köti a Windowshoz, nagyon fontos lenne, hogy legalább **megismerkedjen a másik rendszerrel** is. Itt van óriási szerepe például az **oktatásnak**, amely a számítástechnika terén amúgy sem dicsekedhet nagy eredményekkel. Nem végeztem kutatást, de azt hiszem, nem vakmerőség kijelenteni, hogy az iskolai, tantermi számítógépek közel száz százalékán valamilyen - sok esetben már meglehetősen elavult - Windows rendszer fut. Bizonyára ezek jelentős része ráadásul nem is jogtiszta, és Bill Gates sem akarhatja (de azért akarja...), hogy a nem éppen **Krőzus** hírében álló magyar oktatásügy éppen olyasmire költsön milliárdokat, aminek van ingyenes alternatívája. Ha elolvassuk az utóbbi egy-két év kapcsolódó híreit, azt fogjuk látni, hogy a világon egyfajta **szabadságharc** kezd kibontakozni az operációs rendszerek terén: **Németország**, **India** és **Spanyolország** az elsők között kötelezte el magát a nyílt forráskódú szoftverek mellett. A Microsoft pedig nyilván felmérte, mit jelent ez, legalábbis erre utalnak az iskoláknak ajándékozott dollármilliós értékű szoftvercsomagok. A halászok ősidők óta ismerik ezt a technológiát: **beetetésnek hívják**, és mindig bőséges halfogással végződik, a tengerbe szórt csali busásan megtérül...

Félreértés ne essék: nem szeretnék a Microsoft ellen boszorkányüldözést kezdeni - egyrészt ostoba vakmerőség lenne, másrészt tényleg nem az a cél, hogy az egyik egyeduralmat a másikkal váltsuk fel. Az MS-nek is kijár az a negyven-egynéhány százalékos piaci részesedés, amely a Coca-Colának, de ha a Coca-Colának megtiltjuk (pontosabban nem tudom, hogy „**mi**" megtiltjuk-e, de jobb helyeken megtiltják), hogy beetetésképpen ingyenüdítőt osztogasson az iskolás gyerekeknek, akkor a szintén függőséget okozó Windowsszal se hagyjuk tömni őket, pláne úgy, hogy még fizetünk is érte! Végezetül annyit: ahogy a weboldalak egy részének alján apró betűkkel ott áll, hogy milyen operációs rendszer, adatbázisszerver, webszerver szolgálja ki az oldalt, mostantól minden Linuxot használó újságírónak, lapszerkesztőnek, korrektornak, tördelőnek azt tanácsolom, tegyen hasonlóképpen - csak hogy tudjuk, hányan vagyunk...

Néhány újabb link a gyűjteménybe:

MyLinux - az én Linuxom
www.mylinux.hu/index.php
Linuxforum.hu - nemcsak guruknak
www.linuxforum.hu
FSF.hu - Alapítvány a Szabad Szoftverek Magyarországi Népszerűsítéséért és Honosításáért
www.fsf.hu
Magyar Linux Dokumentációs Projekt
tldp.fsf.hu
LiNUX Doc - magyar nyelvű dokumentációk (portál kezdőknek)
linux.vv.hu
DesktopLinux - angol nyelvű portál otthoni Linux-felhasználóknak (a Moving to Linux menüpont alatt migrációs beszámolókkal!)
www.desktoplinux.com
Új választék: Linux otthonra! (a DesktopLinux cikke hezitálóknak)
www.desktoplinux.com/articles/AT5467203189.html
Windowsos szoftverek linuxos megfelelői
linuxshop.ru/linuxbegin/win-lin-soft-en

Ez a cikk szabad szoftverekkel – Linux alapú operációs rendszeren, OpenOffice.org szövegszerkesztővel – íródott. A szabad szoftverek ingyenesen hozzáférhetők.

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

Lehet-e férfi és nő között barátság, és ha igen, miért nem?

„Szerinted lehet férfi és nő között barátság?" „Szerintem igen, éppen most mondtam a barátnőmnek, hogy nincs abban semmi, hogy egy másik lánnyal megyek moziba, és nem értem, mit zokog ezen..."

A kérdést már sokan vizsgálták, **evolúciós pszichológusok**, **szociobiológusok** és **szociológusok**, de a brutális hétköznapokban valószínűleg már sok sarokba szorított férj vagy feleség döntötte el a kérdést egy határozott **igennel** vagy **nemmel**, megelőlegezve a tudomány végső szavát ebben a kérdésben. Mert, ugye, akinek éppen van egy **ellenkező nemű barátja** szerelmi vagy házastársi kapcsolata mellett, az makacsul hinni szokott benne, hogy létezik **szexmentes**, **őszinte** férfi–nő barátság, míg a másik fél közel sem ennyire biztos ebben, és féltékenykedéssel, jelenetrendezéssel, nyomozással nyomatékosítja álláspontját. Teszi ezt jó okkal, hiszen hány barátságnak induló kapcsolatból lett aztán **házasságtörés** és **válás**! Azon sokkal kevésbé szoktunk izgulni, hogy netán férjünk beleszeret férfibarátjába, vagy feleségünk a barátnőjébe. Jóllehet az ördög nem alszik, de azért megnyugtatóan kevés ilyen esetről tudunk.

Mi az, hogy barátság?

Olykor muszáj feltennünk alapkérdéseket, például hogy mi a csuda ez a barátság, amiről annyit zengedeznek írók, költők, filozófusok, és ami letagadhatatlanul jelen van mindennapi életünkben. Ha naiv **evolúciós perspektívából** nézzük a kérdést, joggal kérdezhetjük, hogy miért jó önzetlen barátságokat fenntartani, ahol **pénzt**, **időt** és **energiát** fektetünk valójában idegen emberekbe, csak azért, mert ők a barátaink. (Innen üzenem Zolinak, hogy a könyveimet most már adja vissza.)

A barátság nyomban felveti az **altruizmus**, vagyis az **önzetlenség** kérdését: már az állatok közt is megfigyelhető az altruista visel-

kedés (pesszimisták most azt mondják, hogy ott *még* igen), nemcsak **szülő és utódja között**, hanem lazább rokoni szálak mentén is (1.). A **méh** élete árán is megvédi a kaptárt, egy őrt álló állat vészkiáltással figyelmezteti a többieket, magára vonva a ragadozó figyelmét. A **csimpánz** szívja ugyan a fogát, de nem tud ellenállni, ha a másik kér a banánjából. A **szociobiológia** feltevése szerint az önzetlenséget a **génrokonság erőssége** határozza meg, hiszen az evolúciós cél az, hogy az én nagyszerű tulajdonságaim elterjedjenek. S minél valószínűbb, hogy valaki hordozza ezeket, annál valószínűbb, hogy segítek neki. Mondjuk az elmélet megbicsaklik, amikor egy rongyos koldusnak pénzt adunk, mert nem hiszem, hogy őbenne saját megtestesülésünket látnánk, de erre biztos létezik egy másik, módosított magyarázat. Ám a **génrokonság** és a **segítőkészség** kapcsolata – ha nem is zavartalanul, de – kétségtelenül működik: *Philippe Rushton* nem éppen népszerű a tudomány világában, mert rasszistának tartják. Nem akarom őt tisztára mosni, csak azért hoztam szóba, mert van egy érdekes elmélete, amelyet a **genetikai hasonlóság teóriájának** neveznek (1.). Rushton barátokat vizsgált meg egy rakás genetikai mutató alapján, és kiderült, hogy genetikailag sokkal inkább rokonai egymásnak, mint két véletlenszerűen kiválasztott ember. Ugyanez igaz a **házaspárokra** is, tehát nem véletlen, hogy a jó házasságok és a barátságok valamiféle **lelki összhangra épülnek**. A génrokonok rejtett mechanizmusok révén felismerik egymást, s erre számos érdekes példát találtak már. Az anyák például a **szagukról tökéletesen felismerik saját gyermeküket**, és szag alapján el tudják különíteni édes és fogadott gyermeküket is (2.). Hasonlóképen az **édestestvérek** szintén felismerik egymást a szagukról. Még meglepőbb, hogy a nők olyan férjet szeretnek választani, akiknek a szaga apjukéhoz hasonlít, s ennek hátterében ismét a genetikai rokonság iránti vonzalmat mutatták ki (3.). Ha tehát valaki nem bírja a barátja szagát, jó, ha tudja, hogy régen rossz. Én időben szóltam! Most már értjük, azért kellenek a jó barátok, hogy legalább mi, azonos génűek tartsunk össze. Következő leckénk megérteni a női és a férfilélek titkát.

A női és férfibarátság evolúciója

Lionel Tiger érdekes elmélettel hozakodott elő (4.), hogy megmagyarázza a férfiak és nők barátságának eltérő jellegét. Mert merőben más jellegűek. A férfiak az ősidőkben erősen **egymásra voltak utalva** a vadászatban, a harcban, mint most a BKV-ellenőrök a mozgólépcső tetején, s ezért nagyon fontos volt, hogy képesek legyenek egymással kooperálni, egymásban megbízni, egymásért áldozatokat hozni: ez a **férfibarátság** genetikailag beégetett alapja. Ezzel szemben a nők mondjuk bogyókat, gyümölcsöket, szöcskéket gyűjtögettek, s ebben egymásnak inkább **vetélytársai**, semmint szövetségesei voltak, hiszen egymás orra elől halászták el, amit találtak. Bennük nem alakult ki ez a **nyájösztön**, amelyet futballmérkőzéseken mind a pályán, mind a lelátókon megfigyelhetünk. A nők mindig **individualistábbak** voltak, mert a férfiak együtt mentek el bölényezni, a nők meg otthon maradtak, és magányosan sepregették a kunyhót, csiholták a tüzet, vigyáztak a gyerekekre, vakarták a bőröket. Na, most majd kifejtem, ez micsoda különbségekhez vezetett.

A férfibarátság

A férfiak barátságát vizsgálva általános megállapítás, hogy nekik **sokkal több barátjuk van**. Ennek oka részben az, hogy – mint láttuk – génjeikben hordozzák a brancsba tartozás vágyát, másrészt többet

Lehet-e férfi és nő között barátság, és ha igen, miért nem?

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

vannak távol az otthontól, **tradicionális okokból** több a szabad idejük, és társadalmilag elfogadottabb, hogy a férfiak barátaikkal ide-oda grasszálnak, együtt sportolnak, kártyáznak, isznak. Ha egy nő csinálná ugyanezt, például egyedül menne el egy szórakozóhelyre, az kifejezetten **kihívó volna** sokak számára, mint amikor egy gazella fel-alá sétálgat az oroszláncsalád előtt.

A férfibarátság alapja általában a **hűség**, a **lojalitás**, s a férfiak kapcsolata főként az „**együtt csinálásban**" merül ki. Ezért a férfiak mindig is kedvelték a csapatsportokat, a közös aktivitást. Szarvast vagy labdát kergetni ugyanaz az élvezet. Léteznek olyan nézetek is, miszerint ezek valójában nem is barátságok, sokkal inkább **programkapcsolatok**, **teniszpartnerségek**, **ivócimboraságok** stb. (5.). Ha innen nézzük, kicsit megcsappan az igaz barátok száma. Vagyis úgy tűnik, a férfiakat inkább **több, de felszínesebb** kapcsolat jellemzi.

A férfiszerephez hozzátartozik az **erő** és a **magabiztosság**, legalábbis annak látszata, s gyengeségnek minősülne, ha szorongásaikról, félelmeikről őszintén beszélnének. A férfiak nem szeretnek magukról vagy érzéseikről beszélni, inkább összetörnek valamit, az is elég beszédes. Egyszóval **a férfiak utálnak lelkizni**, vagy ha mégis erre vágynak, akkor a családtagjaikkal teszik meg. Bizonyos körökben ezt a rendőrség megérkezése szokta zárni.

Ahogy egy kutató megfogalmazta, a férfiak **szociálisak**, de nem intimek. Ha egy férfi vallomásokkal traktálja barátait, azok rögtön tudják, hogy nagy baj lehet. Kutatók három fontos okot látnak arra, hogy a férfiak ilyen távolságtartók egymással szemben: az egyik a tradicionális marlborós, **borostás férfiszerep**, a másik a köztük óhatatlanul megbúvó **vetélkedés**, a harmadik pedig a **rejtett félelem a homoszexualitástól**. A homoszexuálisok valószínűleg rejtett heteroszexualitásuktól félnek.

A női barátság

Modern világunkban a nők már „**felszabadultak**", vagyis gürizhetnek nemcsak otthon, hanem a munkahelyen is, de ettől ugyanúgy – vagy még inkább – **korlátozottabb a mozgásterük**, mint a férfiaké. Mert a hivatali munka mellett még mindig az ő vállukon nyugszik az otthon rendben tartása, a bevásárlás, a főzés, a gyermeknevelés. Ezek akkor is alapvetően magányos tevékenységek, ha jó szervezéssel olykor-olykor össze lehet hozni egy közös délelőtti babakocsi-tologatást. A nők barátsága tartalmában egészen más jellegű, a lényeg nem az „**együtt csinálás**", hanem az **együttlét**, s a fő téma a lélek rejtelmeinek kutatása, az **önfeltárás**, az érzelmek, a kapcsolati problémák kitárgyalása. A nők mélyen **elköteleződnek** kapcsolataikban, és hűségesebbek, kitartóbbak barátságukban (5.). Tradicionális nézet, hogy a női barátságok **intrikusak**, **rosszindulatúak**, mert a nők imádnak titkokat megtudni, és imádják azokat kifecsegni. Ez nyilván abból fakad, hogy a férfi mindig leértékelte a nőt, és nem értette meg a női barátság mélységét, amely számára ijesztő. A férfiak nagy óvatosan arról szoktak beszélgetni, hogy **mi történt**, a nők pedig arról, hogy **mit éreznek**. A (férfi)világ nem sokra becsüli a nők barátságát, azt felszínesnek és üresnek tekinti. Ha két nő baráti összejövetelt tart, akkor az „**pletyizés**", ha két férfi találkozik, akkor az összejövetel. Ha férfiak beszélgetésébe csöppenünk, akkor egyfajta **munkaértekezleten** vagy **haditanácson** érezhetjük magunkat, ahol mindenki okosabb vagy viccesebb akar lenni a másiknál; a női beszélgetések meg olyanok, mintha egy **pszichoterápiás ülésre** kukkantanánk be, mindenki jobban akarja érteni a másikat. Szóval a nők **imádnak lelkizni**, önmagáért a lelkizésért, a férfiak meg lenézik ezt. A pszichoterápiás rendelők látogatói nem meglepő módon döntően nők.

Mindez a női lélek sajátosságaiból fakad: a nők sokkal **emocionálisabbak**, **empatikusabbak**, vágynak az intimitásra, a közelségre.

A világirodalomban rengeteg felmagasztalt férfibarátság leírását találhatjuk, nőkét viszont alig. Ennek egyik oka, hogy az írók döntő hányada férfi. A nyelv is férfinyelv, a barátság szó szinte minden szinonimájának **férfias hangzása van**: haver, pajtás, bajtárs, cimbora.

Férfi–nő barátság

Graham Allan Friendship (4.) című szociológiai összefoglalójában meglehetősen pesszimista férfi és nő barátságát illetően, szerinte ez **ritka**, mint a fehér holló, házasemberek esetében pedig még ennél is ritkább. Nézeteit mások is osztják (5.).

Az egyik oka, hogy **nincs rá szociális mintánk**, hogyan is kell csinálni (más oldalról meg elviselni), és a környezet sem szokta gyanakvásmentesen figyelni az ilyen barátságokat. Továbbá mindkét

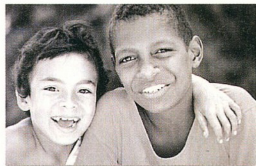

nemnek nyomós evolúciós oka van arra, hogy féltékenyen figyelje partnere barátkozását a másik nemmel. Mert mi van, ha...? Nemes elvek tiszteletben tartásáért senki nem akarja később úgy érezni, hogy hülyét csináltak belőle az orra előtt.
Bizonyos biztonsági intézkedések mellett persze lehetséges a **vegyes barátság**, ha a férfi és a nő amúgy boldog, kiegyensúlyozott kapcsolatban él, s így nem akar egymástól semmit. Persze ha ennek a valószínűségét szeretnénk leírni, nagyon sok nullát kellene felhasználnunk, mert **boldog ember kevés van**, s hogy kettő, ráadásul más nemű ilyen ember még találkozzon is, és barátkozni is akarjon egymással, ritkán jön össze. A probléma éppen az szokott lenni, hogy két olyan ember találkozik, aki addig azt hitte, hogy boldog házasságban él, és nem akar a másiktól semmit, ám aztán mégiscsak akar. De ez, ugye, legyen az ő bajuk. Mennyivel bölcsebb, aki már eleve tudja, hogy boldogtalan!
Aztán egy másik biztonságosnak ígérkező lehetőség, ha a nő jóval idősebb, mint a férfi, vagy ha a kapcsolat csak a munkára korlátozódik. Sajnos a szociológusok mindig **normális, kellő önismerettel rendelkező** emberekből indulnak ki. Mert persze ezek a dolgok elvileg működhetnének, mégis elég ritkán sikerülnek.
De hogy ne legyünk tendenciózusan egyoldalúak, idézzük *Linda Sapadint* (6.), aki szerint a férfi és nő barátságát illető pesszimizmus a **múlt öröksége**, amikor a férfi dolgozott, a nő meg otthon várta kérőit, s férfi és nő között hagyományosan csak **a románc teremthetett kapcsolatot**. Túl sokáig a szerelem vagy a szeretői viszony volt az egyetlen lehetséges kapcsolat férfi és nő között, s ez még mindig áthatja gondolkodásunkat. Ma viszont a két nem együtt dolgozik, sportol, s ha nem is mindig sikerül, **ez a szép új világ elvileg lehetővé teszi köztük a barátságot**. Így az optimista pszichológusnő. Persze nem könnyíti meg a dolgot, hogy remek mintáink vannak a flörtre, az együttjárásra, a házasodásra, az igazgatói íróasztalon való szeretkezésre, de nincsenek szabályok arra, hogy hogyan működtethető a vegyes barátság.
Mondjuk teniszezés után nyugodtan fürödjön együtt a vegyes páros a zuhanyzóban? Hiszen csak barátok. Vagy a férfi tréfásan bokszolja hasba női barátját, ahogy férfibarátait szokta? Világos, hogy ez képtelenség. De akkor hogy kell csinálni?
Ráadásul a filmek is azt sulykolják, hogy ami kezdetben barátságnak tűnik, az **lassan úgyis átfordul majd szerelembe**. Nézzük a filmet, és azért drukkolunk, hogy sikerüljön nekik. Legalább nekik! Mert sokan boldogtalanok, és alig várják, hogy a barátság legalább valami soványka kis kalandba torkolljon, bánják is ők, hogy már megint a feudális maradványok érvényesülnek! Végül is csak ahhoz a kérdéshez szóltak hozzá, hogy lehet-e nő és férfi közt barátság.
Don O'Meara higgadtan kezeli a kérdést, s a vegyes barátságokban öt kihívást lát (6):

1. Nehéz meghatározniuk a résztvevőknek, hogy pontosan mit is éreznek. Ha egy férfi vagy egy nő vágyik a másik után, szeret vele lenni, **hogyan különböztesse meg ezt a szerelemtől?** Ha azonos nemű lenne, nem volna definíciós probléma, volt szovjet és NDK-s vezetőket leszámítva senki nem akarja szájon csókolni a barátait. Így azonban inkább csak azt mondhatja: nem akarok lefeküdni vele (illetve dehogyisnem, viszont ő biztos nem akarja), hát akkor muszáj barátoknak lennünk. Ez volna akkor férfi és nő barátsága? Hogy mekkora a bizonytalanság ezen a téren, jelzi *Walid Afifi* vizsgálata (6.) is, amelyben több száz főiskolás **67%**-ának volt már testi kapcsolata vegyes barátságában, de az mindössze **11%**-nál alakult át szerelmi kapcsolattá. Na, éppen ezzel kapcsolatos a második nehézség:

2. Nehéz kizárni a szexuális vonzalmat a vegyes barátságból. Sapadin vizsgálatában **150** dolgozó nőt és férfit kérdezett meg, hogy mit szeret a vegyes barátságában, és mit nem. A nők döntő többségét zavarta a barátságban bujkáló szexuális töltés, míg a férfiak túlnyomó többsége azt mondta, hogy a nő szexuális vonzereje indította őt a barátkozásra, s ez elmélyíti a kapcsolatot. A férfiak és a nők **62%**-a mondta azt, hogy a **szexuális töltet** bizony jelen van barátságukban. Ugye érezzük, hogy így bármikor összedőlhet ez a kártyavár, elég egy holdtölte a vállalati üdülőben vagy egy elakadt lift az irodaházban. Szóval **pengeélen** táncol a dolog, mert ki akarjuk zárni a szexet a vegyes barátságból, miközben az tartja össze. Biztos jó dolog ronda nőkkel meg gusztustalan pasikkal barátkozni, az ember legalább átérzi, mennyire önzetlen és plátói a kapcsolat, de minden hátsó szándék nélkül is a szép vagy legalábbis kellemes külsejű emberekhez vonzódunk. Vagy egyedül vagyok ezzel?

3. A harmadik nehézség az **egyenlőtlenség**. A barátság két egyenlő ember kapcsolata, s egy férfidominanciájú világban, ahol a férfi az erős, a nő a gyenge, ezt nehéz megvalósítani. Fennáll a veszély, hogy a nő öntudatlanul is alávetett szerepet vesz fel a barátságban, ahogy a házasságokban is **a nők az áldozatkészebbek**, olykor meg egyenesen a kapcsolat mártírjai. *Shere Hite* (7.) vizsgálatai arra mutatnak rá, hogy a nő férfiakhoz való viszonya az apjával való kapcsolatának függvénye. Sok nő emlékszik

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

Lehet-e férfi és nő között barátság, és ha igen, miért nem?

vissza úgy az apjára, hogy „**csodáltam, de sosem értettem őt**". Ha az apa megközelíthetetlen és megfellebbezhetetlen tekintély, a nő később nehezen alakít ki egyenrangú kapcsolatokat férfiakkal, mert mindig a papát látja bennük, s vagy alá akarja vetni magát a hatalmuknak, vagy lázadni akar ellene.

4. A negyedik nehézség **megküzdeni a környezet gyanakvásával**, megjegyzéseivel, célozgatásával. „**Ti tényleg csak barátok vagytok?**" – hallani a kétkedő kérdéseket.

5. Végül pedig a férfiak és a nők még ma sem tudnak barátkozási célból egykönnyen találkozni, mert a nemek már az általános iskolától kezdve elkülönülnek, és e határok átlépése gúnyt, pletykát, gyanakvást szül. Az a duma, hogy „**csak a barátja akarok lenni**", már annyira elkoptatott, hogy **Patrona Hungariae** leánynövendékei sem veszik be.

Most mi legyen?

Camille Chatterjee (6.) következtetése az, hogy tetszik, nem tetszik, **a vegyes barátságoknak ki kell alakulniuk**, ez társadalmi szükségszerűség, hiszen a két nem mindenféle funkciókban egyre inkább elvegyül, s ki kell alakulnia egy új kapcsolati mintának, amely lehetővé teszi és szabályozza férfi és nő újszerű kapcsolatát. Ezzel maximálisan egyet lehet érteni, de amíg a géntechnológia nem tart ott, **a férfiak ösztönösen vonzódni fognak a nőkhöz, a nők pedig a férfiakhoz**. Persze azért a dolog nem reménytelen, ugyanis éppen a női és a férfibarátságok bizonyos egyoldalúságai miatt a két nemben erős a vágy a tiszta (értsd: szexmentes) férfi–nő barátságra. Vizsgálatok jelzik (5.), hogy éppen a két nem eltérő tulajdonságai azok, amelyek oly vonzóvá teszik a vegyes barátságot. Sok férfi például azt az intimitást, megértést és odafigyelést, amelyet nem kaphat meg cimboráitól, megkapja női barátjától. Mások azt értékelik a vegyes barátságban, hogy nem kell játszaniuk a machót, és kimutathatják gyengeségeiket (8.). **A férfiak ezért általában sokkal többre is értékelik a**

vegyes barátságukat, mint a nők (6.), vagyis többet profitálnak belőle. Ugyanakkor a nőket éppen a férfiak nagyobb tartózkodása vonzza, mert időnként felüdülés, hogy nem kell mindig lelki szemétládának lenni, vagy egy elhagyatott barátnőben éjszakákon át tartani a lelket, hanem lehet felszínesen poénkodni egymással. A férfi felszabadítja a nőben a racionális és önérvényesítő tendenciákat is, amelyeket a barátnők nem képesek mozgósítani. A nők pedig megtanítják a férfiakat arra, hogyan fejezzék ki érzéseiket.

A vegyes barátságok kialakulását megkönnyíti, hogy korunkban **a férfiak egy része feminizálódik, a nők pedig maszkulinabbakká válnak**, legalábbis lelki értelemben. *Michael Monsour* (6.) vizsgálata szerint a nőiesebb férfiaknak és a férfiasabb nőknek kétszer annyi vegyes barátságuk van, mint a tradicionálisan maszkulin és feminin embereknek. Férfi és nő akkor tud igazán baráttá válni, ha **elfogadja a szexuális vonzerőt**, de tisztában van azzal, hogy amit barátként szeret és tisztel a másikban, az nem volna elég alap egy szerelmi kapcsolathoz. Mindenesetre – állítja *Kathy Werking* (6.) – ha megjelenik a szexuális vonzalom, legjobb azt megbeszélni, mert egyébként olyan, mintha **taposóaknán sétálgatnának** a felek.

A fő veszélyt persze a férfiak jelentik: **1450** megkérdezettből **64%** szerint a férfiak azok, akik hajlamosak félreértelmezni a vegyes barátságot, és a szex felé kanyarodni, míg a nőknek csak **25%**-a szokta „**elrontani**" a dolgot. És megfordítva a kérdést, hogy ki tudja jobban távol tartani a szexet a barátságtól: a válaszolók szerint a nők **67%**-a képes erre, míg a férfiakról csak **13%** gondolta ugyanezt. Tehát hogy lehet-e férfi és nő között barátság, az úgy tűnik, elsősorban nem elvi kérdés, hanem **önfegyelem**, **felelősségtudat**, egyszóval sok **nemes erény** és persze **idő** kérdése.

Ha még maradt volna nyitott kérdés, minden fényképes női e-mailre szívesen válaszolok. A **Subjectbe** kérném szépen beírni, hogy „**drága barátomnak**", vagy elég csak annyi, hogy „**drágámnak**".

Ajánlott irodalom:

1. www.amren.com/996issue/996issue.html
2. www.newscientist.com/news/news.jsp?id=ns9999892
3. www.newscientist.com/news/news.jsp?id=ns99991815
4. Allan, Graham: Friendship. Harvester Wheatsheaf, New York, etc. 1989
5. soeweb.syr.edu/thechp/genpat.htm
6. www.findarticles.com/cf_0/m1175/5_34/82261907/print.jhtml
7. www.sexandbusiness.com/article.htm
8. www.christianitytoday.com/singles/eharmony/02dec-6.html

Vírushíradó a vírusa ink
www.virushirado.hu

Immunitás ingyen
Az AVERT Laboratórium, a Network Associates vírusellenes kutatóközpontja bejelentette ingyenes vírusirtó szolgáltatása, a WebImmune legfrissebb, 2.0-s verzióját. A több mint hatvanhétezer számítógépes vírus egyre gyorsuló ütemű terjedése miatt létfontosságú a gyors és közvetlen hozzáférés azok ellenszeréhez.
Az új WebImmune 2.0 már az SSL technológiával dolgozik, így a felhasználók ezután egyszerűbben, jelszavas Zip-fájlok használata nélkül tölthetnek fel vírusmintákat. Miután a felhasználó feltöltött egy fájlt, a rendszer megvizsgálja a kód működését és forrását, s fertőzés esetén a WebImmune perceken belül elkészíti a megfelelő megoldást tartalmazó DAT-fájlt. Amennyiben az elsődleges analízis eredménytelen, a rendszer automatikusan továbbítja a mintát az AVERT kutatóinak további vizsgálat céljából. Az új verzió kibővített funkciókat és elemzési képességeket tartalmaz, például a globális monitort, amely egyes földrészek, országok, iparágak vírustrendjeit szegmentálja. A kutatók így folyamatosan nyomon követhetik az egyes vírusok terjedését időzónák, iparágak és földrajzi elhelyezkedés szerint. A nyert adatok segítségével megállapítják, hogy hol várható vírusfertőzés, és képesek megállítani az interneten terjedő kórokozókat.
A WebImmune 2.0 minden internet-hozzáféréssel rendelkező felhasználó számára ingyenesen letölthető a **www.webimmune.net** címről.

A vírusirtók beszállnak a spamszűrésbe
A három legjelentősebb antivírus-fejlesztő mindegyike kínál már spamszűrést is. A Symantec, a Trend Micro és a Network Associates egyaránt harcba szállt e termékek egyre növekvő piacán.
A Symantec március végén jelentette be AntiVirus for SMTP Gateways 3.1 nevű termékét, amely fel van vértezve spamellenes képességekkel is, és már a boltokban van. A Trend Micro a Postini céggel társulva elkezdte a Spam Prevention Service nevű megoldás forgalmazását, a Network Associates pedig – amely megvásárolta a Deersoft cég spam elleni technológiáját – ugyanilyen jellegű termék megjelenését ígéri a következő hónapra.
A három nagyágyú megjelenése a spamszűrés piacán egyre inkább csak a beolvadás esélyét hagyja meg a kizárólag spamszűréssel foglalkozó kis cégek számára.

Ne dőlj be az öbölháborús témáknak!
A vírusírók igyekeznek kihasználni az iraki háború iránt megnyilvánuló érdeklődést, amellyel rávehetik a felhasználókat a levélben érkező újabb féregvírusok megnyitására.
Például a Ganda-A néven ismert férget tartalmazó e-mail különféle tárgymegjelöléssel és tartalommal érkezhet, közülük néhány a háborúval kapcsolatos: „Kémfotók”, „Hajrá USA!” és „G. W. Bush-rajzfim”. Ezek a tárgysorok arra figyelmeztetnek, hogy a rosszindulatú programok készítői a jelenleg zajló nemzetközi konfliktusokat fel fogják használni saját céljaik elérése érdekében.
Bár ritkábbak, mint a szextémájú kártevők, az aktuálpolitikai töltetű vírusok nem jelentenek igazi újdonságot. A Ceylon szigetén 2001-ben lezajlott muzulmán–buddhista összetűzésekre a Mawanella nevű internetes féreg hívta fel a figyelmet. A VBS-Staple/A, más néven Injustice féreg pedig palesztinbarát üzenetet közvetített, miközben kéretlen leveláradattal igyekezett túlterhelni egyes, az izraeli kormányzat által használt e-mail címeket.

a mi Mac ink
Magyar Címtár

Márciusban az alábbi címeket regisztrálták olvasóink a Magyar Címtárba a http://www.prim.hu/maci oldalon. A húsvéti receptek talán még idejében érkeznek, de ha mégsem, az ünnep után is lehet jókat enni...

A
Autóalkatrészek országos kereskedelme
http://www.autoalkatresz.com
AVantagE performance
http://ave.fw.hu/

C
Casino Lux
http://w3.enternet.hu/yatoo

D
Desidea Stúdió
http://www.desidea.hu/

E
Euroker Kft. – nyílászárók, árnyékolástechnika
http://www.extra.hu/ablakok
Ezüst ékszer
http://www.ezustekszer.hu/
Én magam
http://vnet.hu/lkosztin
Érdekképviseleti portál
http://www.viscosamt.hu/

F
Femis antológia
http://www.zipernowsky.hu/~femis
FOOD-tech 2002 Kft.
http://www.foodtech2002.hu/
Freestyle
http://freestyle.4u.hu/
Frigolux Rt.
http://www.frigolux.hu/
Fuchs Éva
http://femis.verslista.hu/
Fuchs Éva rókái
http://rokafi.verslista.hu/

G
Gobelin-Art Bt.
http://www.wb.hu/gobelin/

H
Hanka Média
http://www.hanka.hu/
Hanna rajongói
http://hanna.motorinfo.hu/
Helka villa
http://www.tourist.info.hu/rent/helka
Hotel Oriental
http://www.hoteloriental.hu/
Húsvéti receptek
http://mitglied.lycos.de/recept/2/ostern.html

I
IMB Balaton
http://www.immobalaton.com/

J
Járműjavítás
http://www.jarmujavitas.hu/
Játék
http://jatek.hu/

M
Magyar műugrás
http://www.muugras.hu/
Materiál-Plastik Műanyagipari és Kereskedelmi Kft.
http://www.materialplastik.hu/
Mérnöki információk
http://www.qsl.net/hg5acx

N
Nickmann Studio
http://www.nickmann.hu/

O
Otrosinka Tibor
http://www.extra.hu/otirt

P
Pattaya és Thaiföld – minden, amit tudni akarsz
http://pattaya.lap.hu/

Pollák Antal Műszaki Szakközépiskola
http://www.pollak.sulinet.hu/

R
Rush Dekoráció
http://www.rush-design.hu/

S
Siójut település
http://w3.enternet.hu/vizsoka
Somogyi's SmartSite
http://www.sss.hu/
Szexkamerák
http://www.szexkamerak.hu/

T
Termicon Rt.
http://www.termicon.hu/
Texem Emeléstechnika Szolgáltató és Kereskedő Kft.
http://wb.hu/texem/
TVN-FreeMail
http://www.tvn.hu/

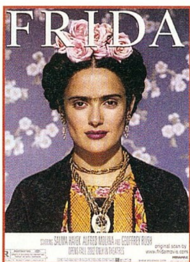
W
Webkamerák
http://www.webkamera.wm.hu/

Z
Zöldkártya
http://www.greencard.hu/

Csiki Judit rovata

Nők, tavasz, szerelem...

Latin művészszenvedély és New York-i yuppie-romantika – a filmforgalmazók gondoskodtak róla, hogy ez a tavasz se teljen el szerelem nélkül. A választás csupán ízlés és lelki beállítottság kérdése...

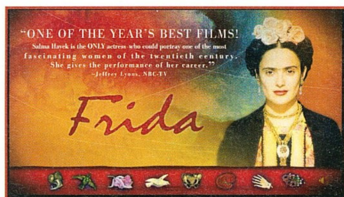
Az 1980-as évek közepéig *Frida Kahlo* mexikói festőnő neve hazája határain kívül gyakorlatilag ismeretlen volt, ma azonban alkotásai rekordösszegekért találnak gazdára a nemzetközi aukciókon. **A művész életéről** szóló film tervei már a **80-as évek** közepén megszülettek, s most, hogy végre elkészült az életrajzi alkotás, valószínűleg az is megismeri **Frida Kahlo** nevét, aki eleddig a legkevésbé sem érdeklődött a mexikói történelem és művészettörténet iránt.

De ki is volt ez az **ellentmondásos** nő, akit **politikai nézetei**, **művészete** és **szexuális szabadsága** – többek között a hazájából száműzött *Trockijjal* folytatott szerelmi viszonya és **biszexualitása** – okán egyaránt forradalmárnak kiáltottak ki? Nos, a történet – miként a *Salma Hayek* főszereplésével készült Frida című film elmeséli – **1925 szeptemberében** indult, amikor a fiatal lányt súlyos sérülésekkel kórházba szállították egy buszbaleset helyszínéről. Az **ágyhoz kötöttség** hosszú hónapjaiban Frida festeni kezdett, ecsettel fogalmazta meg **szenvedéseit** és **érzelmeit**, majd amikor talpra ált, felkereste az akkor már elismert festőnek számító **Diego Riverát**, hogy a véleményét kérje. A találkozás mindkettejük életét megváltoztatta, az ekkor szövődött **szerelem** a problémák sora, mindkét fél hűtlenségei, a válás, majd az újbóli házasságkötés ellenére is **életre szóló szövetségnek** bizonyult.

Mexikói színek

A film látványvilágának tervezői nagyon odafigyeltek arra, hogy a filmvásznon valósággal megelevenedjenek a Frida Kahlo festményein minduntalan visszaköszönő **élénk színek**. Ez a mexikói színpompa tűnik fel a film hivatalos oldalán (**www.miramax.com/frida**) is: a festmények tökéletes összhangot teremtenek a film jeleneteivel, **visszaadják annak hangulatát**, és pillanatok alatt kedvet csinálnak ahhoz, hogy a látogató mihamarabb a mozipénztárhoz zarándokoljon. A látványnak azonban ára van: minden aloldalon várakoznunk kell egy keveset a letöltésre. Az oldal tartalma egyébként egy lépéssel sem megy túl a szokásos szinopszis–szereposztás–kritikák–képek sablonon, még az ígéretes című **Artist's Studio** (Műterem) menüpont is csupán néhány filmképet takar, amelyet **elektronikus képeslapként** küldhetünk el szeretteinknek. Kár, hiszen bár a kedvcsináló szerepét valóban betölti az oldal, a látogató mégis kicsit csalódottan távozik, különösen akkor, ha nem pusztán a **hollywoodi produkcióról**, hanem az igazi Frida Kahlóról is szeretett volna megtudni egyet s mást.

Ilyen irányú információéhségünket a film rajongói oldalán (**www.fridamovie.com**) elégíthetjük ki: az itt közölt életrajzból többek között az is kiderül, hogy a mexikói festőnő felmenői között (meglepő?) **magyarok is voltak**, s hogy *Szergej Eizenstein, Pablo Picasso, André Breton* és a *Rockefeller* család egyaránt a művész rajongói közé tartozott. A szokásos filminformációkat ez az oldal a filmmel kapcsolatos legfrissebb **hírekkel**, **interjúkkal** és a világ minden részéről összegyűjtött **kritikákkal** egészíti ki, így az aktuális információkra vágyó filmrajongóknak mindenképpen **érdemes felkeresniük**.

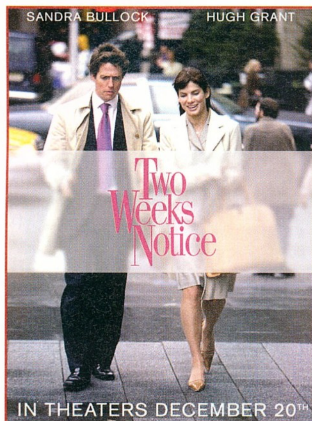

http://www.netpiac.hu

filmje i n k

New York rózsaszínben

Akinek sok ez a **latinos szenvedély**, és helyette inkább egy kicsivel cukrosabb, álmodozóbb, **romantikus amerikai komédiára** váltana jegyet, annak sem kell unatkoznia idén áprilisban. A **Két hét múlva örökké** című film sztoriját valószínűleg nem az eredetiség példájaként fogják tanítani az ifjú forgatókönyv-író-jelölteknek: az **egocentrikus cégvezető** már hosszú évek óta keseríti tehetséges és **csinos asszisztense** életét, amikor egy napon a hölgynek elege lesz, és felmond. A felmondási idő két hete alatt kell a feleknek rájönniük, hogy voltaképpen **halálosan szerelmesek egymásba**, és megküzdeniük önmagukkal, valamint az ilyenkor menetrendszerűen felbukkanó akadályokkal.

Sokat javít persze a helyzeten, hogy a film **álompárját** *Sandra Bullock* és *Hugh Grant* alakítja, akire eddig mindig rá lehetett bízni egy jó kis komédiát.

A film honlapja a nem túl egyszerű **twoweeksnoticemovie.warnerbros.com/?frompage=sitemap** címen érhető el. A főoldalon a két főszereplő portréja fogadja a látogatót, s a figyelmes szemlélő azt is megállapíthatja, hogy Sandra Bullock arckifejezése határozottan a **Dallas** szép emlékű **Pamelájaként** elhíresült *Victoria Principaléra* emlékeztet. Továbblépve a képernyő egyik felét a film jelenetei töltik ki, ám a kép bal oldalára beérkező, elsőre faxkészüléknek látszó tárgyról egészen addig nem derül ki, hogy mire is szolgál, amíg rá nem kattintunk – ekkor viszont ontani kezdi **a menüpontokat rejtő cédulákat**. A cetlik segítségével tesztelhetjük saját főnökünket, hasznos tanácsokat kaphatunk a munkahelyi szerelmi viszonyokkal kapcsolatban, beszerezhetünk néhány alapvető információt **New Yorkról**, és a vendégkönyvben saját szerelmes **üzenetünket** is elhelyezhetjük. Aki kedveli a női lapok rózsaszín, magányosoknak szóló tanácsadó rovatait, az minden bizonnyal ennek az oldalnak is odaadó híve lesz. Aki viszont inkább a két főszereplő személye miatt ül be a moziba, annak inkább Sandra Bullock és Hugh

Grant rajongói honlapjain érdemes nézelődnie (**www.sandra.com**, **www.sandra-bullock.org**, **www.sandrabullock.de**, illetve **www.altocelebs.net/g/hugh-grant**, **www.celebritystorm.com/mcelebs/pics/HughGrant**).

Frida Kahlo életével és műveivel foglalkozó oldalak:

www.mexconnect.com/mex_/travel/grandall/grfridamuseo.html
www.fridakahlo.it
www.arcyclopedia.com/artists/kahlo_frida.html
www.fbuck.com/fridaby.html
members.tripod.com/ritzobrian/kahlo.html
www.lasmujeres.com/fridakahlo

Takács Barna / btakacs@digitalcustom.com

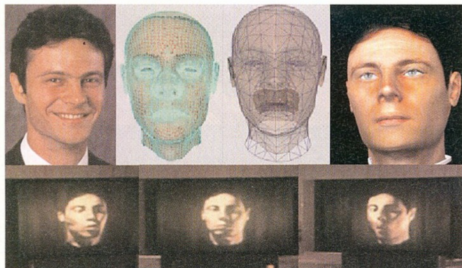
Cyberpszichológia, avagy árulkodó érzelmeink

Általános tapasztalat, hogy mindennapi gondolkodásunkban, döntéseinkben és cselekedeteinkben az érzelem legalább annyit számít – ha nem többet –, mint a megfontolás. Kevesen gondolunk azonban arra, hogy érzelmeink tudatosan nem kontrollálható, árulkodó jelei belső szellemi és fizikai állapotunknak, sőt erkölcsi és szakmai integritásunknak is. Az ezeket a jeleket jól ismerők számára tehát nyitott könyv az életünk, ismereteiket értünk vagy ellenünk könnyen felhasználhatják. Érzelmeink leggyakrabban a hangunkból és az arckifejezéseinkből olvashatók ki. Ki ne ismerné a félelem remegő hangját vagy az öröm apró sikolyát? Észre tudjuk-e azonban venni azokat az apró jeleket, amelyek a pillanat töredéke alatt suhannak át mások arcán? A pszichológusok igen, és lassan a minket figyelő számítógépek is...

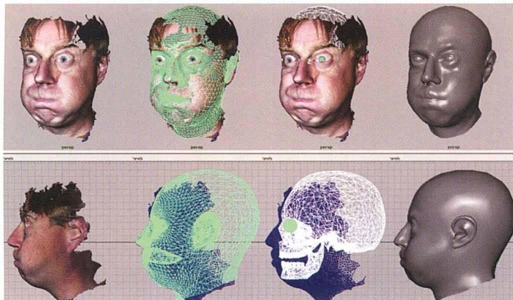
Érzek, tehát vagyok: evolúciós előnyök

Érzelmeink univerzalitását már az 1800-as években *Duchen* és *Darwin* is leírta. Kutatásaik során korán észrevették, hogy kortól, nemtől, kultúrától és földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül **az emberek hasonlóan mutatják ki érzelmeiket**. Ezek tehát nemcsak társadalmilag kialakult **jelek** és **konvenciók**, hanem evolúciós előnyöket adó **kommunikációs eszközök** is, amelyek évmilliók alatt kiemeltek minket az állatok sorából. Pontosabban érzelmeink tesznek képessé bennünket arra, hogy vészhelyzetben gondolkodás nélkül **reagáljunk**. Az evolúció során ez **a gyorsaság a legalapvetőbb döntésekkel függött össze**, például egy állattal való szembekerüléskor a pillanat tört része alatt kellett eldönteni, hogy ki eszi meg a másikat. Ha egy lény túl sok időt vesztegetett a mérlegelésre, akkor nem sok esélye maradt, hogy lelassult génjeit az utódokra hagyja :-). A modern pszichológia álláspontja szerint kétféle agyunk, kétféle elménk, kétféle intelligenciánk van: **értelmi** (amelyet az IQ segítségével mérhetünk) és **érzelmi**. A pszichológusok csak mostanában kezdik felfedezni az érzelmi intelligencia fontosságát. Az **érzelmi skála** minden elemének megvan a maga sajátos élettani mechanizmusa. **Harag** esetén a vér a kézfejbe tódul, mintegy a fegyver megragadását megkönnyítendő, a szívverés üteme felgyorsul, és hormonok áradata (pl. adrenalin) ad lökést a határozott erőkifejtéshez. **Félelem** esetén viszont a vér a nagy vázizmokhoz (pl. lábszár) áramlik a menekülés megkönnyítésére – ezért sápad el az arc –, és ugyanakkor egy pillanatra sóbálvánnyá dermedünk, hogy legyen időnk felmérni, mit tegyünk.

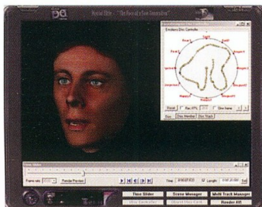
Érzelmeink és pszichénk egészsége

Érzelmeink erősen hatnak a racionalitásunkra, központi szerepet játszanak döntési mechanizmusainkban, mindennapi életünkben. A legújabb kutatási eredmények szerint azonban érzelmeink **agyunk belső állapotát és egészségét** is pontosan

leírják, hiszen azok mindegyikének sajátos élettani mechanizmusát *az agy más és más régiói vezérlik.* Ez a szeparáltság teszi lehetővé, hogy érzelmeink tanulmányozásán keresztül a pszichológusok jobb képet kapjanak agyunk belső szerkezetéről és működéséről.

Érzelmeink külső megnyilvánulásai többnyire **arckifejezéseinkben** jelennek meg, így azokon keresztül vizsgálhatók a legjobban. A pszichológusok és az agykutatók már **Darwin** óta **egészséges** és **beteg** emberek arcképeit használják az agy működésének, betegségeinek pontos felderítésére. Az egyik leghíresebb ilyen tesztet a magyar *Szondi Lipót* vezette be. A **Szondi-teszt** egy 48 fényképből álló sorozat, amely különböző **elme- és szellemi betegségben szenvedő emberek** arcát ábrázolja. A páciens ezekre adott reakciója alapján alakul ki az orvosban a **diagnózis**. A módszer azon alapul, hogy a beteg tudat alatt vonzódik a hozzá hasonló betegségben szenvedőkhöz. Az eljárás az elmúlt hatvan évben azáltal vált általános érvényűvé, hogy **betegek tízezreinek** mutatták meg ugyanazokat a képeket reakcióik kiértékelése céljából.

Ha a fenti módszereket kicsit továbbfejlesztjük, és a fotók helyett **háromdimenziós arcmodelleket** alkalmazunk, akkor ezek segítségével pontosan feltérképezhető, hogy valaki milyen pszichés betegségben szenved. Egy olyan új orvosi diagnosztikai eszközről van szó, amely a **számítógépes grafika** segítségével lehetővé teszi, hogy korunk egyre gyakrabban jelentkező betegségei – a depresszió, a Parkinson-kór, a Huntington-betegség és sok más pszichiátriai rendellenesség – a páciens **érzelemfelismerő képességének vizsgálatán keresztül** már korai fázisukban jól diagnosztizálhatók legyenek. Az új módszer azoknak a legújabb **neuropszichológiai és klinikai kutatásoknak** az eredményeire és megállapításaira épül, amelyek szerint a pszichiátriai gyakorlatban általánosan elfogadott *hat emberi alapérzelem* (boldogság, félelem, harag, undor, szomorúság, meglepődés) vizsgálata segítséget nyújthat a kialakult vagy kialakulóban lévő mentális betegségek diagnosztizálásában, a kór folyamatának **ellenőrzésében** és a **terápiában**. A fejlesztés alatt álló prototípus egy olyan számítógépes animációs eszköz, amely a digitálisan létrehozott *3 dimenziós (3D) arcokat és érzelmeket* vezérelhető módon jeleníti meg, majd a beteg reakciói alapján segíti az orvost a helyes diagnózis felállításában.

Az eljárás kulcseleme, hogy egy valós személy hat alapérzelméről felvett képekből kiindulva olyan **digitális arcot** hoznak létre, amely finom átmeneteket képes generálni az egyik érzelemből a másikba. Az ilyen, élő emberekről készített digitális másolatok segítségével gyakorlatilag **minden pszichés betegség azonosítható**. Az undor felismerésének hiánya például **Alzheimer-kórt** takarhat, a *depresszió* pedig felismerhető pusztán azzal, hogy a páciens képes-e a semleges arckifejezés kiválasztására.

Internetpszichiátria és kábítószer-használat

A világstatisztikák szerint a **kábítószer-használók** igen nagy százaléka élete későbbi éveiben a fentebb említett súlyos betegségek valamelyikében nagy valószínűséggel szenvedni fog. Ez várhatóan súlyos terheket ró majd társadalmunkra és minden érintett családra. Szerencsére a legtöbb agyi elváltozás a korai fázisban még **jól kezelhető**, és léteznek megfelelő gyógyszerek is. A betegek jelentős része azonban csak későn jut diagnózist felállító orvoshoz. A 3D-animáció módszereivel azonban hosszú távon lehetővé válik majd, hogy olyan szűrőeszközt hozzunk létre, amely megoldja, hogy az orvosok személyes jelenlét nélkül – **akár az interneten keresztül** – végezzenek el egyszerű teszteket olyan embereken is, akik másként sosem találkoznának pszichiáterrel.

A szerző köszönetet mond prof. Simon Lajosnak, a SOTE egyetemi tanárának, dr. Csukly Gábornak és Takácsné Kiss Bernadettnek a szakmai konzultációkért és a cikkhez nyújtott segítségükért.

SZÉLESEBB A SÁV!
AXELERO DSL

Otthoni
INTERNET

384/64 Kbit/s

512/128 Kbit/s

Szupergyors, korlátlan internet
havi bruttó 9900 Ft-tól,
0 Ft telefonköltséggel, még gyorsabban!
Most 50% belépésidíj-kedvezménnyel!*

Exkluzív szolgáltatások minden előfizetőnknek
az Axelero Klubban

hívja: 1234
www.axelero.hu

mindenkinet

axelero
internet

A MATÁV CSOPORT TAGJA

*Az akció 2003. április 15-ig érvényes. ADSL Hobbi és Otthon csomagunkat csak egyéni telefonvonallal rendelkezők vehetik igénybe.

EDISON